V A T R A

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Sept.-Oct.1957 VII,5 R O M A
Nr 65 Via C.Morin, 6

JUBILEU DE SÂNGE ŞI NOROI

Toţi bolşevicii din lume s'au adunat,deunăzi,la Moscova,să prăsnuiască 4 decenii dela "revoluţia din Octombrie".Cinstit se sărbătoresc,de regulă,doar meritele.Că s'au împlinit atâţia ani dela groasnicele zile din 1917, nu e meritul cuiva: anii trec singuri,nu împingem noi la ei; tot 40 ar fi trecut,de-atunci,şi fără "revoluţie".Firesc era să se fi prăsnuit progresul faţă de ţarism,realizarea programului în numele căruia ea s'a făcut.In Rusia ţaristă,sigur,nu se trăia ideal,dar se trăia."Revoluţia" a vrut să se trăiască şi mai bine; cu rezultatul,după 40 de ani de sângeroasă rătăcire prin pustia utopiei,că astăzi se trăeşte infinit mai prost.

Minimum ce se cere unei revolte "progresiste" e asigurarea pânii şi a libertăţii.Alimentele însă se vând şi astăzi,la 4 decenii de guvernare "proletară",cu cartelă,- cum n'a fost pe vremea ţarilor.Iar libertatea,ce să mai spunem? Sârma ghimpată de pe graniţe,uluitoarea înmulţire a închisorilor şi lagărelor,silnica reţinere a prizonierilor,spun totul.Pe vremea ţarilor,cu Siberia făceau cunoştinţă doar cei ce se "mişcau"; astăzi,în Rusia, nimeni nu-i sigur că-l mai apucă acasă dimineaţa,nevoile de muncă ale nebuneştilor planificări cer mereu jertfe nevinovate.Robia a trecut graniţa fostei Rusii,milioane de europeni şi asiatici au fost dăruiţi cu sila imperiului "comunist",împărtăşind astăzi destinul bieţilor mujici.Libertate? Dar actualii cârmaci n'au avut măcar odată curajul să se prezinte în faţa alegătorilor,să le verifice ataşamentul la regim.Lenin a întrerupt normala evoluţie spre un regim de libertăţi,în favoarea vechiului mongolism.

Ce-au sărbătorit,deci,la Moscova? Participanţii au trebuit să calce atent,evitând cu grijă bălţoacele de sânge; iar poporul,hămesit,s'a uitat cu jind la spectaculara orgie ce se căsnea s'arate un belşug inexistent.Revoluţia şi-a trădat toate idealurile ce-ar fi legitimat-o.In loc de domnia poporului,puterea arbitrară a guvernului,sprijinit pe cel mai formidabil aparat poliţienesc; în loc de belşug,nesfârşite cozi pentru o litră de gaz, o cămaşă,un sfert de pâine; în locul libertăţii muncii,munca silnică; în locul clasei unice,profitatoarea clasă dirigentă şi clasa robilor; în locul socializării economice,capitalismul de stat.Au promis pământ ţăranilor,dar milioane au fost împuşcaţi că n'au vrut să renunţe,pentru colhozuri,şi la bruma de pământ ce-aveau.Pedeapsa cu moartea,în loc s'o desfiinţeze,au extins-o până la copii de 12 ani - ba chiar şi la grevişti,deşi "revoluţia din Octombrie" cu o grevă începuse."Alfabetizarea",cu care se laudă atâta, nu foloseşte nimănui,permisă fiind numai citirea lozincilor partidului.In "cultul personalităţii" au întrecut şi pe bizantini.Relativa dictatură a ţarului au înlocuit-o cu cea mai odioasă cu putinţă.

E vorba,în realitate,de o bandă de hoţi şi asasini,cari cu tancurile ţin în respect populaţia,jefuindu-i munca,răvăşindu-i sufletul.Când a intrat Hitler în Rusia,ciclovecii se predau cu milioanele,sperând că le-a venit în fine liberarea.Până şi de revolta maghiară au cătat să profite,soldaţii ruşi de-acolo,alăturându-se răsculaţilor în aceeaşi speranţă vană.

Mort tâlharul cel bătrân,sunt semne că minciuna "comunistă o să plesnească: înăuntru,în lipsa unui "prestigiu" consacrat,membrii bandei au început să se sfâşie reciproc; afară,revoltele din Germania,Polonia,Ungaria, s'au silit să sdrobească lanţurile.Conflictul radical dintre predica şi fapta comunistă a trezit pe mulţi chiar dintre militanţi: un Milovan Gjilas,un Pasternak,de pildă,cată,cu infinite riscuri,din înseşi zidurile temniţei să limpezească zarea.Alţii,cari au putut,au fugit în Occident,povestind lucruri îngrozitoare despre iadul de peste cortină.

Din idealurile "revoluţiei",cârmacii bolşevici şi-au arătat credincioşia doar faţă de cel mai negativ: nesfârşita ură faţă de Biserică,faţă de Dumnezeu.Simbolul realizărilor regimului e stârvul bietei Laika,ce le trece din ceas în ceas peste gleavă,urmărit de mase flămânde şi peticite.Siberia, astăzi e mai siberie decât sub ţari.Steaua sovietică,care în 1917 era o nădejde pentru mulţi proletari,a devenit astăzi,la 40 de ani,simbolul robiei. Trist jubileu,de sânge şi fanfaronadă,de mizerie şi resemnare,de apatie şi despotism,de sânge şi noroi!

Petre Vălimăreanu

SEPT.1892: Episcopia română unită din Gherla notifică preotului Vasile Lucaciu suspendarea din parohia Siseşti, pentru "purtare provocatoare faţă de autorităţile publice" ungureşti. Credincioşii protestează, trimiţînd Papii cheia bisericii şi episcopului o scrisoare, ce se încheia astfel: "Şi iată în ziua de astăzi, noi cu toţii cari am subscris cartea aceasta, am recurs la Prea Fericitul nostru Părinte Patriarh dela Roma, arătându-i că Prea Sfinţia Ta ne-ai făcut cel mai mare rău din lume, şi am cerut ca să-ţi poruncească repararea scandalului ce l-ai făcut şi să-ţi croiască pedeapsa meritată pentrucă ai vândut vrăşmaşului sufletele noastre şi sfinţenia legii bisericii noastre. Iată aci ne subscriem cu toţii, bărbaţi, bătrâni, tineri, femei, fete şi prunci, ca să se dovedească că nu este în parohia noastră fiinţă omenească care să simtă altcum decât cum e scris în cartea aceasta".

Lucaciu însuş răspunde prin "Tribuna", scriind printre altele: "Am arătat fraţilor mei calea constanţei în lupta bărbătească pentru cauza naţională, am fost pururea şi sunt gata şi acum a mă jertfi pentru biserica şi naţiunea mea. Fraţii mei români m'au iubit şi mă iubesc, şi suntem cu toţii uniţi în cugete şi în simţiri pentru marele nostru ideal, libertatea şi independenţa naţională. Iată păcatul meu! ..Mai dulce îmi este pânea suferinţei în lupta pentru dreptatea Neamului meu, decât ocrotirea legilor maghiare care susţin pe trădători".-

JALEA INSTRĂINĂRII

Săracă străinătate,
Mult avui de tine parte!
Vai, mâncatu's de străini
Ca iarba de boi bătrâni.
Şi mâncatu's de duşmani
Ca iarba de boi bălani.
Jălui-m'aş munţilor
De dorul părinţilor,
Jălui-m'aş brazilor
Şi de dorul fraţilor.
Jălui-m'aş florilor
De dorul surorilor.
Jălui-m'aş şi n'am cui,
Jălui-m'aş codrului,
Codrului frunzosului,
Codrului umbrosului.
Codru-i jalnic caşi mine:
Vara trece, toamna vine,
Pică-i frunza toată bine,
Veşted şi pustiu rămâne.

Foaie verde trei granate,
Trenule, n'ai avea parte
De şuruburile toate
Şi de şina de subt roate,
Că tare m'ai dus departe
In neagra străinătate.

POPULARĂ

Frunză verde frunzi uscate
Bate vântu'n munte, bate,
Bate vântul şi huieşte
Şi cel codru-aşa grăieşte:
- Alei ficioraş din vale,
Mult ţi-i sufletul cu jale!
Nu-ţi mai plângă inima,
Că nu ştii de mândra ta,
Că şi eu îs tot aşa,
Frunză verde arnăute
Şi toate'n lume's trecute.
Şi-apoi mândră floare-aleasă,
Iarbă naltă şi frumoasă,
Dusă-i limba călătoare
Şi lumina dela soare;
Toate's duse, toţi îs duşi,
Şi eu's singurel acuşi.
- Codrule, codruţule,
Mult mă'nchin, drăguţule,
Şi te las cu sănătate,
Că mă duc din nou la sate
Şi-apoi dragă'n primăvară,
Oi sui din nou la tine,
Să te văd dacă ţi-i bine;
Eu cu mândra mea aleasă,
Tu cu frunzuleana deasă.

&&. Un vrednic român american, Nicolae TECĂU, născut în Sebeş (Alba), a împlinit, la 25 Oct., 70 de ani. Il remarcăm, pentrucă vrednicia sa, pe teren naţional, e vrednicie de durată: fondator, în 1906, al Soc. "Ardeleana", presedinte al "Ligii", funcţionar al bisericii române din Youngstown - a ajutat, după primul război, societăţile de binefacere din Ţară (pentru care a primit mulţumiri dela Regina Maria, iar Soc. Ortodoxă a Femeilor Române l-a proclamat membru de onoare), şi Căminul studenţilor români creştini dela Râpa Galbenă (Iaşi), pentru a cărui construcţie a trimis, între 1925-1927, un total de aproape 100.000 lei, sumă colectată prin organizarea unui concert, a unui colind, darurile dela o nuntă, sau din propriul buzunar. Iar după ultimul război a trimis nenumărate pachete cu haine şi alimente, cum şi bani, refugiaţilor români. Tot el e iniţiatorul fondului destinat vitejilor dela Berna, iar în vara aceasta a trebăluit pentru succesul Convenţiei Uniunii June Româno-Americane. De aceea ne asociem din toată inima la corul de urări pentru sănătatea d-lui Tecău şi a soţiei sale, la fel de vrednică, Anuţa.

&&. Afirmă profesorul Isakov, în "Komsomolskaja Pravda", că "E posibil ca a 50-a aniversare a"marei revoluţii din Octombrie" să fie sărbătorită de comunişti în lună".- Să-l audă Dumnezeu!

&&. Ziarele au anunţat întâlnirea în România, la începutul lui August, dintre Hrusciov şi Tito.- Ce i-a fost dat bietei noastre ţări: s'ajungă şi gazdă de hoţi!

ÎN APĂRARE

De câte ori am crezut util să intervenim, aici, pentru limpezirea unor turburi treburi din Mișcare, am simțit o mare jenă față de cititorii nelegionari ai VETREI, cărora, cu mizeriile noastre interne, li se fura astfel din spațiul inițial menit altor dureri de ordin românesc. Am făcut-o însă în convingerea că, pentru a se pune ordine în haosul exilului, era necesară mai întâi vindecarea marelui bolnav din refugiu, care este, ca formație, Mișcarea Legionară, - împinsă de fostul șef, printr'o criminală speculare a "disciplinei", spre duh și metode staliniste. Și am crezut așa pentrucă legionarii, organizați în stil originar, ar fi în adevăr cei mai indicați să ia conducerea luptei românești peste hotare: prin calitate, număr, spirit de jertfă, vlagă, fierbinte dragoste de neam și țară.

Cu toată opoziția unora, închistați în dogmatism formal, de multe ori interesat, lupta a reușit: Sima a trebuit să cadă pe o rușine care, spre deosebire de infinit mai gravele vini din trecut, avea însă darul să ajungă la mintea tuturor. Două căi se deschideau acum pentru Mișcarea din exil: să strângă, sub steagul noii conduceri, tot ce-a fost cândva legionar, toate elementele ce-au jurat vreodată pe steagul Legiunii, au cotizat, au făcut tabere și închisori, au ridicat măcar mâna'n sus (ca "septembriștii"), etc; sau, având în vedere fatala uzură a timpului, să se mulțumească cu un grup restrâns de oameni siguri, vii, rămânând ca restul să se adauge în urmă, pe măsură ce acest sâmbure, prin fapte, s'ar fi validat ca sănătos. Prima, se legitima prin porunca de unitate a Căpitanului; a doua, prin necesitatea vremilor de astăzi. Camarazii adunați la Erding, în August 1954, au optat pentru prima soluție. Noi, la VATRA, înclinam spre cealaltă. E adevărat că prima cale este poruncă supremă a fondatorului Mișcării, dar, când Căpitanul vorbea de unitate, această unitate el o avea, pe baza ei a făcut tot ce-a făcut, nu sta s'o înfăptuiască de-atunci înainte. Unitatea era firesc realizată prin încadrarea a om cu om. Căpitanul cânta imnul unei unități de care dispunea deja, - nu mai pierdea acum o clipă s'ajungă la ea, ci o avea ca sigur și admirabil instrument și bază pentru tot ce se gândea să întreprindă.

L-am întrebat odată de ce dușmanii, când e vorba să facă rău, sunt capabili de unire, iar naționaliștii, cari vor binele țării, stau desbinați (făceam aluzie la profesorul Forțu, care avea impresia că-i ocolit de Căpitan). Și mi-a răspuns: vezi, noi nu primim grupuri, ci indivizi, om cu om, ceea ce evită formarea de coterii; creștem toți într'o tulpină, trăgându-ne seva din aceeași rădăcină, având deasupra acelaș senin al patriei; când eu cred necesară o treabă, nu stau la tratative, ca până la urmă să întreprindem ceva șchiop, de "compromis"; dacă d-lui Forțu îi place de Mișcare, poate să intre într'un cuib, dar singur; acelaș lucru îl pot face prietenii săi, unul câte unul; altfel, ar trebui să ne-apucăm de "portractări", să ne tocmim pe locuri în conducere, candidaturi, etc. Cu rezultatul că, la hopuri, ce-i străin de noi tot ne va lăsa, demoralizând și pe cei rămași; noi suntem ca o căruță bine încheiată: merge bine pe drumuri drepte, dar, dacă e nevoie să facă vreo cotitură, o face, rămânând tot întreagă - pe când ce este aruncat în ea, străin de structura ei, la hopuri sare alături...

Ori, care era situația elementelor legionare la debarcarea lui Sima? Stalinismul acestuia reușise să sape prăpastii adânci între ei; oameni ce fuseseră împreună în lagăre, tabere și închisori ajunseseră acum de nu-și mai dădeau bunăziua - ba se denunțau la "aliați", cășunându-și reciproc noi suferințe. In căutarea unui prag de ozon, unii se alipiseră de comandanți mai în vârstă, de căpetenii regionale, de camarazi mai cu prestigiu, de foi ce le oglindeau dorurile și necazurile, - în timp ce pentru toți viața curgea înainte, pustiind și mai mult bărbăția și curajul cu greutatea anilor, lupta pentru existență, însurători, etc. In aceste condițiuni refacerea unității, dacă nu apărea deadreptul imposibilă, sau în cel mai bun caz chestiune de răbdare, deci de timp, cerea oricum exclusivitate de efort, cu rezultate îndoelnice, - ne mai lăsând noii conduceri răgaz de a se ocupa de gravele probleme românești ale epocii. Nu zicem că unitatea este rea, dimpotrivă; ea devenea însă acum, din instrument de acțiune cum fusese pe vremea Căpitanului, obiect, ideal de atins. Cu alte cuvinte, Mișcarea trebuia să neglijeze terenul luptei românești, care cerea constantă prezență și vigilență, pentru a se dedica unui ideal de parte, abandonând rolu-i de goarnă a vrerilor românești în lumea liberă Comitetului trădării dela 23 August, dacă nu pur și simplu unui Teodoziadis, unui Petropuliadis sau altor evreo-levantini.

De altă parte, lichidarea lui Sima ar fi trebuit automat urmată de lichidarea duhului ce permisese multele sminteli. Stârpirea din rădăcini a simismului, reîntronarea primatului moral, pedepsirea sau măcar punerea pe

linia doua a complicilor fostului şef erau un imperativ legitim, absolut necesar pentru însănătoşirea organismului, - care se opunea însă unei uniri totale. De aceea firească treabă de grădinar, care, tăind crăcile uscate, departe de a-şi distruge livada întăreşte vlaga arborilor, - la Erding, unde s'au pus pe linia iertării creştineşti, nu s'a putut face, ci s'a procedat pe dos: în ciuda elementarului principiu de dreptate, universal recunoscut, care condamnă pe complici la fel ca pe făptaş, - principalul vinovat, d-l Iasinschi, cel care a oprit în loc 5 ani din viaţa Legiunii acoperind amorurile şefului, din 1949 până în 1954, cu osanale pe care oricine le poate vedea în "Libertatea" de pe atunci, - acest domn, în loc să fie în cel mai bun caz înconjurat de o elocventă uitare, a fost bombardat în chiar Consiliul conducător: pentrucă avea cu el, vezi Doamne, câţiva posteuci! Iar el, comandantul îmbibat de legi legionare, în loc să folosească prilejul pentru o discretă retragere în umbră, mulţumit c'a scăpat măcar nepedepsit, s'a grăbit să accepte, silind astfel Mişcarea, cu "niet"-urile sale à la Molotov, să piardă alt preţios timp de aur. Dacă Mişcarea, ce pretindea să renască, n'a avut nici atunci vigoarea de a-şi stârpi uscăturile, ba şi-le-a pus în frunte chiar, şi-a decis singură steaua sterilităţii sub care avea de-acum să navighezo.

Improvizaţie, lipsă de pătrundere a lucrurilor au dovedit cei dela Erding şi în alegerea formulei de conducere. Când, în loc de şef unic, cum era normal, au decis Consiliu de Trei, s'au gândit desigur mai mult la latura "electorală", dat fiind că, dintre comandanţii legionari, cei trei erau socotiţi ca având mai mare număr de admiratori; altfel, ar fi un omagiu gratuit adus lui Sima, de-or fi considerat că locul pân'acum ocupat de el singur de-acum numai trei l-ar mai putea ţine.. Dac'au recurs la formulă din cauza greutăţii vremurilor, atunci nu se explică cum de nu i-au obligat pe cei Trei să locuiască împreună. Când la cârma unei corăbii sunt necesari 3 piloţi, e limpede că toţi 3 trebue să stea neîncetat acolo, gata să ia imediat orice măsură impusă de ivirea unui gheţar, a valurilor uriaşe, ceţii, etc. Era firesc deci să se ceară celor Trei să stea împreună, vigilenţi la tot ce se întâmplă pe glob în legătură cu Mişcarea, gata să ia imediat măsura cuvenită. Nici nu e de conceput altfel! Dacă cei dela Erding problema nici nu şi-au pus-o, asta e probă vădită de lipsă de maturitate. Sau, n'au făcut-o din pricini băneşti? Atunci, ori ce-ar fi fost, trebuiau să dea comanda unei persoane singure decât la trei, - care şi-aşa n'ar fi putut conduce, din lipsă de contact. Numirea unui Consiliu de Trei, ce n'aveau să stea la un loc, conţinea în sine şi garanţia sterilităţii conducerii.

In faţa Legiunii refăcute se deschidea acum un vast câmp de activitate pentru câştigarea timpului pierdut. E singura formaţie din lume care, încă de acum 30 de ani, a ridicat, cu infinite jertfe, steagul unui ideal moral-creştin în lupta contra comunismului, spre care acum se îndreaptă întreaga omenire. Punerea în valoare a excepţionalului primat cerea o presă sănătoasă în limbi de mare circulaţie şi, mai ales, traducerea cărţii Căpitanului în acele limbi. "Pentru legionari" e cartea lor de vizită, evanghelia, actul lor de identitate morală şi politică în lume. Cunoscută, ar fi obstacolat atâtea calomnii pe seama Legiunii. Evident că Sima n'avea interes s'o difuzeze, ca să evite observarea violentului contrast dintre frumoasele precepte şi modesta-i făptură. O biografie a Căpitanului, scrisă fidel, ar fi sguduit atâtea conştiinţe. Această activitate cerea însă bani. Organizarea finanţelor, cu buna lor administrare, trebuia deci să fie prima grijă după aceea a selectării cadrelor. Fără subvenţii dela Comitete, magnaţi ai industriei, puteri străine, oculte internaţionale, servicii de informaţie, organizaţii paralele, etc., Mişcarea era redusă la cotizaţiile membrilor, mai toţi muncitori prin fabrici, trăgându-şi sufletul dela o zi la alta. Putere de jertfă încă era destulă. E deajuns să amintesc, din capi, pe d-l Cârneaţă însuş, care, la o vârstă ce nu mai este a trecutelor lupte studenţeşti, şi-a lăsat comodul rost dela Buenos Aires pentru a răspunde chemării legionarilor de pretutindeni -(ca să ajungă mai apoi -ierte-mi indiscreţia- să prânzească cu pâine şi cu ceapă pe un colţ de masă, cum l-am surprins la München într'o zi)!

Elanul legionarilor de a contribui, chiar peste puteri, nu lipsea în epoca refacerii. Şi ar fi continuat ei astăzi, dacă oamenii vedeau o chibzuită întrebuinţare a banului. Dar şi aici intervine acelaş domn Iasinschi, cu respectivele-i complexe. Având mania "iniţiativelor", d-sa posedă şi secretul de-a selecta pe cele mai năstruşnice. Din câte nevoi arzătoare are astăzi lupta românească, dânsul, politician cu capa'n lună, a găsit că cel mai urgent lucru de făcut este o casă în Spania necesară.. după eliberare! Şi, ca să nu fie discuţie, a dat casei numele de "Moţa şi Marin", ştiind bine că

legionarii,în fața unor nume așa cinstite,or să ia "drepți!",fără să mai cerceteze și fondul afacerii.Care fond,a fost de toată lumea la fel văzut: ca o imensă tâmpenie! Știu bine acest lucru,căci a fost discutat cu ocazia unei călătorii la München în toamna anului 1954,- înainte,adică,de a se fi pus piatra fundamentală.De ce,totuș,a triumfat punctul de vedere al d-lui Iasinschi? Simplu: pentru a nu se strica.. unitatea! In realitate,e vorba de un"cămin" care nu va servi Românilor în vecii vecilor,fiind construit într'o țară care n'a atras niciodată masse de studenți români.Nu-i nici măcar în Capitală,ci la vreo 17 km.Cu Moța și Marin n'are altă legătură decât că eroii legionari,în lupta contra comuniștilor,au trecut și pe-acolo,prin această localitate care,colac peste pupăză,se mai cheamă și Ara-vaca; numele lor însă are rostul de-a muia pe legionari,deschizându-le mai ușor baierele pungii.Este clădirea,măcar,în stil românesc? Nici pomeneală,ci e ceva cubist,un fel de cutii dreptunghiulare,sau de sicrie puse unul peste altul.Are vreo poziție vulturească,dominatoare? De unde? este înghesuită între alte case,pe o ulicioară.Are măcar duh legionar,e construită,educativ ca'n tabere,de brațe legionare? Nu,ci e făcută ca orice edificiu particular, cu bani peșin,comercial.Moța și Marin au murit la Majadahonda,unde,acolo,și nu la Aravaca,s'ar fi putut construi nu un palat ci o troiță românească întru amintire.Nici marii nababi,nici Statele bogate nu construesc,chiar în vremuri liniștite,palate întregi pentru comemorarea unor evenimente - și, încă,în alte locuri decât unde s'au întâmplat.Această performanță a realizat-o numai d-l Iasinschi,în epoca de cea mai cumplită sărăcie și nevoie a Mișcării,de cea mai mare luptă pentru viață a neamului românesc!

Am auzit că se apără cu faptul că strânsese deja niște bani în acest scop și nu putea să le dea altă destinație- dar argumentul nu face decât să demonstreze aceeași puținătate.Se știe că orice regim nou,atribuind altă ordine de precedență nevoilor,revizuește angajamentele guvernelor precedente.Când deci Sima a fost alungat,era o splendidă ocazie să se spună generoșilor ce contribuiseră că,întrucât am colectat,să zicem,o zecime din cât trebue,nu putem pentru această zecime să punem alte nouă zecimi din buzunar,ci mai degrabă renunțăm la construcție.Ce-ar fi făcut donatorii? Și-ar fi considerat ofertele sau ca făcute Mișcării și,indiferent de întrebuințare,nu le cereau înapoi,sau ca date doar pentru "cămin",și atunci li se restituiau - cu bunul rezultat că nu mai secătuiam anemica vistierie a Mișcării pentru imensa cheltuială ce mai trebuia -inutil- făcută.Era o treabă de elementară gospodărie! Cum tot gospodărește ar fi ca,măcar acum,să se oprească construcția acolo unde este,să nu se mai arunce alți bani pe gârlă, pentru o casă care nu servește absolut cu nimic lupta de liberare a României,- ba chiar o stânjenește,devíind contribuțiile dela adevăratul lor rost în această luptă.Sugera cineva dăruirea ei,în starea în care se află, cu obligația s'o termine,satului respectiv,ca local de școală primară,cu numele celor doi martiri.Ideia e de luat în considerație.Oricum,pentru triumful luminoaselor gânduri ale lui Moța-Marin,banii pot servi mult mai bine altfel decât băgați în niște ziduri care,chiar terminate,vor mai face necesară și altă cheltuială permanentă: leafa unui gardian,să le păzească.

D-l Iasinschi nu s'a oprit aci cu "inițiativele".A cerut -și,natural, obținut,căci altfel se strica.. unitatea- să scoată mai departe "Libertatea", de astă dată chiar ca foaie oficială a Mișcării.Motivul,cu aceeași exploatare a morților iluștri,au fost cuvintele lui Moța: "Nu lăsați să moară "Libertatea"! Aici avem de observat două lucruri,pe care e bine ca legionarii să le știe: mai întâi,că "Libertatea" n'a fost înființată de Ion Moța,ci de tatăl său,părintele Moța dela Orăștie,încă de pe vremea stăpânirii ungurești - așa că ziarul nu-i opera lui Ionel Moța,la care el însă a lucrat și pe care l-a îmbogățit mult,punându-l,în firească continuitate,pe drumul legiunii.Când,în Testamentul său,scria cele de mai sus -și le scria părinților,nu camarazilor!- Ionel Moța adăuga niște cuvinte,de care d-l Iasinschi nu face niciodată caz.Textul întreg e așa: "Nu lăsați să moară "Libertatea". Din ea va putea trăi familia mea".Mai rămâne,acum,ca d-l Iasinschi să dovedească că face parte din familia lui Moța...

Cine i-o fi băgat în cap dânsului că are vână de gazetar? Cine i-o fi spus că-l poate continua pe Moța? De câteva din perlele sale,reproduse de noi,cititorii au mai avut ocazia să se amuze.Din ce avem la îndemână,mai reproducem câteva,conținute în conferința-i despre Belgea,tipărită de "Omul Nou",Salzburg,1952: Auzind de moartea Căpitanului,Belgea,"cu mâinile clește pe cap își mișca în mod mecanic corpul în ritm neregulat și fără nicio țintă"..(p.60); "Când începeau crampele,el se întindea în pat,ofta din greu, stăpânindu-se ca să nu trezească atenția altora"(p.61); "In fața călăilor

şi-a înfipt picioarele bine în pământ şi ochii lui aruncau nouri de săgeţi dispreţuitoare"(p.60).N'a mai avut timp,bietul Belgea,să ia poziţia dorită de d-l Iasinschi,fiind secerat prin surprindere,de mitraliere,odată cu ceilalţi camarazi de cari era legat cu sfori.

Dar cu asemenea proză,nicio mirare că "Libertatea" e citită doar de puţinii cărora grelele vremuri de-acum nu le-au stricat încă voia de a se mai distra.De aceea,aprobându-i-se,din necesitatea unirii cu orice preţ,cererea de a continua cu "Libertatea",legionarii s'au gândit să scoată şi ei o gazetă adevărată,s'o poată lumea citi.Şi au scos "Legea",pe care,să nu fie mai prejos ca "Libertatea",au proclamat-o tot foaie oficială.Aşa că,de unde Legiunea Căpitanului n'avea niciun jurnal oficial,Legiunea Consiliului conducător s'a pomenit cu două! Treaba nu era bună: costa multe parale - şi angaja ortodoxia Mişcării,în numele căreia nu ştim cine ar putea vorbi fără prihană în exil.Ori,un jurnal oficial al Mişcării exprimă gândurile Fondatorului,angajează Legiunea.Greşala s'a văzut curând: în ambele oficioase de exil ale lui Corneliu Codreanu a fost posibil să apară articole de elogiu la adresa lui Gafencu,care,ca fost ministru în guvernele ce-au asasinat pe legionarii lui Codreanu,nu se înţelege cum a mai putut muri "în frac" şi "cu inimă curată",cum pretinde "Legea"; iar în ultimul număr al acesteia am văzut şi un articol de polemică personală între d-nii Racoveanu şi Amzăr, articol care n'are nici în clin nici în mânecă cu treburile Mişcării.Iată deci organul Mişcării Legionare polemizând cu persoane particulare,pentru treburi particulare! Să mai adaug că,printre cei chemaţi să dea sfaturi legionarilor,în oficiosul lor,am citit şi semnătura unui individ ce-a întrecut cu mult pe Sima în unele isprăvi?..

Uşurinţa cu care s'a decis scoaterea acestor foi se vede şi din neregulata lor apariţie,ceeace arată că a lipsit un calcul preventiv.Sărăcia nu se poate invoca,ea trebuia avută în vedere la luarea hotărîrii.VATRA,cu colaborări ocazionale şi extrem de reduse,a ieşit 4 ani lună de lună cu regularitate de ceasornic; chiar astăzi,când iese la două luni,tot iese mai des ca "Legea" şi "Libertatea",oficioasele întregei Legiuni...

Lupta pentru unitate şi lipsa de bani au paralizat,cum am arătat,orice activitate legionară în exil.Vorbesc de activitatea oficială,ca organizaţie, nu de a legionarilor individual,cari au realizat ceva mai mult.Era imperioasă traducerea şi tipărirea cărţii Căpitanului,dar s'a preferat ca banii să meargă la silozul din Spania,necesar după eliberare.. Am fi putut avea o publicaţie care să reprezinte bine interesele româneşti,în engleză de pildă.Cu ce? banii erau mai necesari la hardughia d-lui Iasinschi; altfel, pleca - şi strica unitatea.. Ar fi trebuit constituit un puternic centru, sediu al rezistenţei româneşti,dotat cu tot necesarul; conducerea însă,în omagiu "unităţii",preferă să viseze la fericitele vremuri când ipoteticii "studenţi" vor binecuvânta memoria d-lui Iasinschi pentru faptul de a-i fi făcut să străbată zilnic două poşte până şi dela Universitatea din Madrid.. Niciuna din făgăduielile manifestului dela Majadahonda nu s'a realizat.Totul s'a desfăşurat,dela căderea lui Sima,sub semnul "competenţei" d-lui Iasinschi.Se ştie că tăria unui lanţ este egală cu a celei mai slabe verigi din el: care trebue deci "menajată",dacă nu vrei să se rupă lanţul.. Pusă pe tema unităţii cu orice preţ,noua formaţie a trebuit să ţie cont de toate bazdâcurile de licean.. încărunţit ale capriciosului bucovinean,rămas astfel să dea tonul în Mişcare.Cu astfel de preocupări,n'a mai putut fi vorba de vreo prezenţă legionară la reuniunile mondiale ce-ar fi interesat-o.Dăm ca exemplu doar mai recentele congrese internaţionale de tineret creştin la Arezzo,Luxembourg,Versailles,unde a participat până şi d-l Boilă; absentă a fost numai Mişcarea Legionară,adică singura formaţie modernă care a dat martiri pentru Cristos! Şi ne prindem că conducerea Mişcării nici n'a ştiut,măcar,de aceste adunări! Realizatu-s'a,cel puţin,râvnita unitate? Nici pomeneală! La 3 ani dela "refacere",falimentul primatului unităţii se arată din plin: trei sferturi din foştii legionari stau şi se uită,refuzând să se încadreze în aşa "mişcare"! Mai mult: unitatea n'a reuşit să se facă nici măcar între cei Trei: se ştie că,doi dintre ei,nici nu-şi vorbesc! Cum vor fi reuşind atunci să se'nţeleagă,ca să "conducă"? prin semne? prin telepatie?..

La dărâmarea lui Sima noi înclinam,cum am spus,spre constituirea unui sâmbure de acţiune,în locul unei unităţi problematice,- alcătuit din oameni luminaţi,decişi şi liberi,cari să locuiască împreună,atenţi la tot ce se întâmplă pe planetă în legătură cu interesele naţionale,prezenţi oriunde-i vorba de destinul neamului,gata să intervină prompt unde prezenţa românească ar fi fost folositoare.Vrând-nevrând,energica activitate ar fi atras -

atenţia tuturor Românilor de bine,cari s'ar fi simţit firesc chemaţi spre
noul nucleu,transformat astfel în pivot al unei unificări legionare pe
bază mult mai serioasă,ba chiar în punct de atracţie pentru toţi refugiaţii,
chiag al unei adevărate organizări a întregului exil.Se ajungea,precum se
vede,tot la unitate,dar pe baze viabile - şi cu avantajul prezenţei legio-
nare,paralel,în lupta de desrobire.
Aceste păreri n'am crezut oportun atunci să le desbat în foaie,pentru
a nu provoca,în massa obosită,noi discuţii.Le-am împărtăşit verbal d-lor
comandanţi Gârneaţă şi Papanace,când ne-am văzut la Roma,şi camarazilor în-
tâlniţi imediat apoi în Germania.A învins opinia celor ce se puneau pe tema
unirii generale.Am întrebat pe comandanţii veniţi la Roma dacă cel puţin
sunt siguri că se vor înţelege cu d-l Iasinschi.Şi-am întrebat atât de in-
sistent,de repetat,c'am produs chiar enervare.Era limpede că teza unirii
avea oarecari sorţi numai dacă se garanta o perfectă unitate măcar în Con-
siliul conducător.D-l Gârneaţă mi-a răspuns cu asigurări sută'n sută.Atunci,
lipsit de pretenţia infailibilităţii,am îndemnat şi eu pe camarazi,prin VA-
TRA,să adere la formula dela Erding.La încadrare formală însă n'am mai a-
juns: tocmai când,prins în "euforia" regăsirii şi febra aproape generală
a unirii mai presus de toate,eram dispus să "trec peste mine","înghiţind"
vinovatele complicităţi ce făcuseră posibil paşalâcul lui Sima,- d-l Iasin-
schi,de-ale cărui îndrumări ar fi trebuit de-acum s'ascult,trimitea priete-
nilor săi bileţele,în care VATRA şi directorul ei erau făcute"cu ou şi cu
oţet": răstălmăcind nişte elogioase rânduri la adresa Doamnei,trimise la
"Doruri şi necazuri" de o admiratoare din Banatul iugoslav,care ura D-nei
Iasinschi s'ajungă o Evă Peron a României,d-sa găsea acum pretextul să se
răzbune pentru justa critică ce-i făcusem în articolul cu "Dosarul ruşinii",
şi mai ales pentru "vina" de a-l fi silit să se rupă de Sima,unde,din punct
de vedere practic,se simţea ceva mai sigur...
Rămas de o parte,doi ani de zile nu m'am ocupat de activitatea noii
cârmuiri; îmi lipsea perspectiva judecării faptelor,nici nu era omenos să-i
"sar în gât" înainte de a-i fi lăsat răgazul s'arate ce poate.Rar,destul
de rar,am publicat scrisorile unor legionari verificaţi ce-şi exprimau ne-
dumeriri cu privire la mersul Legiunii.In acest timp,doar de două persoane
din noua formaţie a fost vorba în VATRA: de d-nii Iasinschi şi Posteucă -
însă pentru pricini de ordin general naţional: nişte scrisori ale d-lor că-
tre "Vocea Libertăţii",în care-şi exprimau entuziasmul pentru foaia nega-
toare a românismului din Balcani.Incolo,nimic.După doi ani însă a trebuit
să fac un bilanţ: atât ca legionar,preocupat -şi îndurerat- de strâmbul
mers al oştii din care şi eu fac parte de vreun sfert de veac,cât şi ca
"gazetar",dator faţă de cititori să comenteze cele de interes obştesc.Arti-
colul,apărut în numărul de Crăciun acum un an,nu înjura pe nimeni,făcea
doar nişte constatări şi da semnalul de alarmă.După care,considerând des-
chisă a doua fază de asanare a Mişcării,am dat drumul,în numerele următoare,
la o serie de scrisori ce desbăteau problema,indiferent dacă se potriveau
sau nu cu punctul nostru de vedere: pe noi ne interesa,doară,o confruntare
cât mai bogată,pentru cât mai perfecta limpezire a lucrurilor.
Se înţelege că d-l Iasinschi nu putea scăpa ocazia unei noi lovituri
piezişe,angajând însăşi Mişcarea în poziţii de care mai târziu n'are desi-
gur să se mândrească.Prilejul de a arăta cât îl duce capul s'a ivit cu oca-
zia "săptămânii româneşti" dela Madrid.Poate nu pomeneam cazul,dacă alte
foi nu l-ar fi menţionat,făcându-l astfel public.Intr'o după amiază pleca
un camion cu participanţi ai "săptămânii" -legionari,nelegionari şi câţiva
nemţi- în pelerinaj la Majadahonda.Eram şi eu într'o maşină a unui camarad,
care,neştiind drumul,se ţinea după autobuz.La un moment dat d-l Iasinschi,
care fusese totuş la Majadahonda cu Sima,Şeicaru,etc.,a început să se agite,
fără pic de jenă faţă de nelegionarii prezenţi,cerând să se oprească auto-
buzul,ca să se dea jos dacă merg şi eu.La ţopăielile lui s'au asociat câţiva
emuli întru fapte ai lui Sima,cu funcţii în Mişcarea Consiliului,socotiţi
de d-l Iasinschi ca foarte demni să meargă la sfinţitul loc.Ca'n judecata
lui Solomon,am preferat să mă întorc eu,ca să nu iasă scandal din ceea ce
trebuia să fie un pelerinaj.Am avut mângâierea solidarităţii unei foarte
frumoase figuri culturale a exilului,care,văzând "ţigănia"(cum s'a exprimat),
a refuzat să meargă.Evident că în aşa atmosferă,creiată de d-l Iasinschi,
nimănui nu i-a trecut prin cap să ducă o floare la Majadahonda...
Mai dau câteva amănunte,pentru ilustrarea ciudatei staturi sufleteşti
a unuia din cei numiţi la cârma destinelor Mişcării: d-l Iasinschi a ple-
cat dela masa în onoarea Lolei Bobescu,dată în local public,pentrucă eram
şi eu; a refuzat să participe la banchetul de adio,pentrucă eram şi eu; a

refuzat să participe la şedinţele Asociaţiei culturale din Madrid tot timpul cât am stat eu acolo(vreo 6 săptămâni..).Nu-i nevoie de niciun comentariu; am vrut numai să arătăm nivelul omului: la nivelul acestui soi de "far" au înţeles cei dela Erding să fixeze plafonul Legiunii!

Imprejurarea dela Madrid a fost însă prilej de"şifonare"morală a mai multă lume,mai ales din conducere.Care conducere a ţinut pe loc,după cele de mai sus,consiliu.Câţiva,iremediabil naivi,am crezut că acolo va fi fost vorba de năzbâtiile bisericeşti ale părintelui Vasile; de ofensatoarea prezenţă a d-lui Iasinschi alături de Sima la o ceremonie,unde a sorbit "imobil" insultele unui falangist; de penibila impresie făcută printre participanţii "săptămânii" de gestul cu autobuzul,etc.Când colo,sfatul,fiind neaoş românesc,a înţeles s'aplice cu seriozitatea snoava "hoţului de păgubaş", precum aflăm abia acum din buletinul "Orientări"(Oct.1957),a cărui apariţie o sugerasem şi noi în "Consideraţiile" din Dec.1956.Vedem aci câteva lucruri interesante.Astfel,cu "redactarea unui Statut şi Regulament de organizare şi funcţionare a Instituţiilor Mişcării" a fost însărcinat părintele Boldeanu,- ca un omagiu,pe semne,adus limpezimilor sale de vederi cu adevărat romane,care adus haosul nu numai la biserica din Paris,dar în întreaga organizare bisericească a Românilor de peste hotare! Intr'alt loc, e vorba de o "dezavuare pentru atitudine nelegionară" a acelor "elemente legionare care,prin scrisori sau broşuri difuzate în public au încercat să denigreze Conducerea Mişcării"; dar nu credem să fie vorba de d-l Iasinschi care,într'una din scrisorelele către amicii săi politici,îşi gratifica un coleg de Consiliu cu epitetul de "mişel".. Nu credem în mod sincer,fiindcă această dezavuare ar fi riscat să strice sfânta unitate.Mai degrabă-i vorba de niscai legionari modeşti,din cei frământaţi de situaţia actuală,cari or fi încercat să-şi confrunte nedumeririle scriind altor camarazi,cerându-le părerea.Nu,"Consiliul Conducător şi şefii serviciilor centrale ale Mişcării întruniţi la Madrid" în Mai,de unde au "dezavuat" pe cei mici,n'au avut legionarul curaj să întrebe pe d-l Iasinschi ce-a cătat la comemorarea de la Majadahonda alături de Sima,nici de ce n'a avut demnitatea să-şi ia pălăria şi să plece când falangistul i-a dat cu tifla,adresându-se izmănarului şi nu lui ca "comandant al Legiunii",- şi cu atât mai puţin să-i ceară socoteală de scandalul public provocat prin oprirea unui întreg convoi,de legionari şi nelegionari,în mijlocul drumului spre Majadahonda.Nu! ar fi să se ceară prea mult bietului Consiliu,- redus la mecanică recitare de idealuri sfinte,niciodată trăite...

Sfatul dela Madrid a avut totuş un"curaj": să condamne "în unanimitate acţiunea dusă de publicaţia "Vatra" în problemele legionare actuale,ca nepornind dintr'un spirit elementar de critică constructivă,proprie oricărui legionar".Nu ne ocupăm,deocamdată,de fondul comunicatului.Lipsiţi de anumite elementare "fineţuri",membrii sfatului nu s'au îngrijit de respectarea unei elementare praxe,care opreşte să fii şi parte şi judecător: se ştie că d-nii Iasinschi,Boldeanu,etc.,prezenţi la Consiliu,au fost atacaţi personal în "Vatra",pentru pricini personale("condamnarea",în aşa condiţii, lasă "bănuiala" unei răzbunări,acoperită,prin abuz,de haină legionară; consiliul,în acest caz,ar aduce mai mult c'un sfat al fariseilor); nu s'au preocupat nici de altă cerinţă elementară,aceea de a asculta şi pe împricinat,dat că directorul VETREI se găsea,tocmai,la Madrid.Această "unanimitate" de tipic gust cremlinian,ar fi să înspăimânte pe orice legionar; ca atenuantă,e bine să precizez,din sursă sigură,că unanimitatea a fost impusă de vegnicul Iasinschi: care,cunoscând generala slăbiciune pentru "unitate", a şantajat din nou,ameninţând că dacă VATRA nu este public şi unanim condamnată,nu mai semnează nimic alături de ceilalţi membri ai Consiliului..

"Condamnarea" mai conţine un apendice cu haz.Zice textul: "S'a precizat că această revistă.. nu angajează în problemele legionare întru nimic Conducerea Mişcării şi pe nici unul din membrii Consiliului Conducător". Cum să angajeze VATRA conducerea Mişcării,care dispune de două oficioase? Noi am precizat întotdeauna,chiar neîntrebaţi,că VATRA nu-i nici măcar foaie legionară! Dacă cititorii se îndărătnicesc s'o considere ca atare,nu-i atât meritul VETREI cât vina "oficioaselor",care se vede că nu-i prea satisfac.. In legătură cu aceasta,scriam lămurit,de pildă,în numărul pe Dec.1954,scos la Paris: VATRA "nu-i legionară: nu numai că n'a primit această misiune,de a vorbi în numele Mişcării,dela un for conducător - dar nici responsabilii ei n'au avut vreodată lipsa de modestie să identifice în scrisul lor linia unui Moţa.De altfel,nici n'ar fi avut cine să dea această misiune,căci pe vremea apariţiei revistei Mişcarea nu mai era Mişcare.Sima mai stăpânea un grup doar cu fulgerele "disciplinei"(sau ceva interese..).Un consiliu con-

ducător încă nu se pusese în discuţie.Pe vremea aceea,d-l Iasinschi era lângă Sima,d-l Gârneaţă se izolase în Argentina iar d-l Papanace,la fel de izolat pe un câmp mohorît de lângă Roma,îşi autoriza prietenii,prin "Orientările" ce publica,să citească VATRA doar "atâta timp cât se va menţine pe linie românească".. Nevoia de a se preciza şi în comunicatul din actualele "Orientări" că VATRA nu angajează Conducerea sau pe vreun membru al Consiliului Conducător probează mai degrabă altceva: splendida încredere reciprocă ce domneşte între membrii din Consiliu...

In urma "Consideraţiilor necesare",publicate în Dec.1956,ne-au sosit câteva scrisori cu obiecţiuni,publicate de noi la "Doruri şi necazuri".Le vom analiza în viitorul număr - când ne vom ocupa puţin şi de recenta "condamnare".-

Petre Vălimăreanu

NOI,NEVREDNICII de Radu Gyr

S'au tot dus atâtea frunţi de ceară.
Luminaţi de visul nostru sfânt,
Arşi de plâns,atâţia ochi plecară
Cu icoana ţării,în mormânt.

Pentru dimineaţa'nvăpăiată
Pentru soarele din aspre năzuinţi
Câţi arhangheli au trosnit pe roată?
Câte cone-au tresărit de sfinţi?

Câte piepturi au cântat peste baladă,
Mari ca nişte clopote de schit
Şi s'au stins gemând că n'or să vadă
Zorii pentru care au murit!

O,şi azi mai fumegă adâncă,
Jertfa din mormanele de vis
Şi'n icoane mucenicii mai au încă,
Răni pe care vremea nu le-a'nchis.

In răstimpuri câte-un alt pandur se frânge
Tot mai merg furtunile pe străzi.
Albă toată câte-o mamă tot mai plânge,
Când mai fuge veacul după prăzi.

Fericiţi cei cari în verzi vecernii
Au fost miri la nunta de furtuni.
Numai noi,netrebnicii şi viermii,
Pentru nunta jertfei n'am fost buni.

Steaua noastră cruntă şi amară,
Nu ne'nvredniceşte să murim,
Ca să crească şi din noi o Ţară
Cu aprinderi înflorite de chilim.

&&. DELA ROMANII DIN BANATUL IUGOSLAV.După 3 ani de funcţionare pe lângă Şcoala Superioară de Pedagogie din Novi Sad,catedra de limbă română a funcţionat ultimii 2 ani la Zrenianin,având ca profesori pe Radu FLORA şi Elena PETROVICI.Primul,a tipărit "Cercetări asupra graiului bănăţean","Monografii dialectale","Istoria literaturii române",- şi pregăteşte "Atlasul lingvistic al graiurilor româneşti din Banatul iugoslav"; Elena Petrovici e autoarea unor "Cercetări de folclor bănăţean" şi a "Gramaticii limbii române".

Profesorii şi elevii au făcut în 1952/53 o escursie ştiinţifică în comuna românească Uzdin,a cărei monografie au scris-o.S'a făcut deasemeni,în 1953/54,o anchetă dialectologică la Românii din Istria.Menţionăm dintre tezele de licenţă ale studenţilor: Versificaţia poeziei populare; Limitele pesimismului eminescian; Alexandru Vlahuţă,om şi poet; Geneza "Ţiganiadei" lui Budai-Deleanu; Vasile Cârlova,poet; Dositei şi Tichindeal; Călători sârbi în Principatele române; Iuliu Cezar Săvescu; Opera poetică a lui Ştefan Petică; Contactele literare sârbo-române în decursul secolelor; etc.

* Editura "Libertatea" din Vârşeţ a avut în 1948 un tiraj de 79.300 exemplare.In 1953 s'au tipărit 47 volume în 67.750 exemplare.In 1954 s'au tipărit 31 volume(cu un tiraj total de 46.500 copii),dintre care 11 manuale şcolare,3 de literatură română clasică,3 de literatură pentru copii.

* Şcoala Normală din Vârşeţ a dat,în Iunie,14 noi învăţători români.-

&&. DIN STATELE UNITE.Ziarul "America" ne aduce îmbucurătoarea ştire că s'au înfiinţat în America de Nord 3 şcoale româneşti: la Gary,Cleveland(USA) şi Montreal(Canada).

* A încetat din viaţă,la numai 45 de ani,Ion Popa-Dileu,profesor de Istorie la Kent State University.

* La 24 Octombrie a încetat din viaţă părintele Ion Spătariu,paroh al bisericii române unite din Youngstown,- născut în satul Axente Sever din Târnava Mare,- fost delegat la Marea Adunare dela 1 Dec.,la Alba Iulia.

* Evreii Jack Sobel,Myra Sobel şi Iacob Alban au fost condamnaţi respectiv la 7,4 şi 5 ani închisoare pentru spionaj în favoarea Rusiei.

&&. BUDAPESTA.Bilanţul minim al revoltei maghiare,reconstituit,cât de cât,la un an dela evenimente,e următorul: 3.000 căzuţi în lupta dintre 23 Oct.-4 Nov.; 24.000 masacraţi de Ruşi între 4 Nov.-15 Dec.; 9.000 ucişi, apoi,în închisori de Kadar; 500 condamnaţi la moarte de tribunalele "poporului"; 40.000 deportaţi în Rusia; 90.000 închişi fără proces; 4.000 condamnaţi oficial la închisori; 130.000 refugiaţi.Total,peste 300.000 de victime!

CRONICA PESIMISTULUI

* Când la Arkansas şi în alte State americane din sud au isbucnit cunoscutele incidente rasiste şi s'au comis acte sălbatice împotriva Negrilor, ne-a venit gândul că, printre albii cei mai înverşunaţi, se vor fi aflând şi dintre piloţii din răsboiul trecut, trimişi să bombardeze România ca ţară antisemită. Şi totuş Negrii americani n'au făcut nici pe departe Statelor Unite răul, pe care sutele de mii de Ovrei l-au făcut României. Ceea ce li se poate permite, însă, Americanilor, nu li se poate permite nenorociţilor de Valahi, a căror datorie e să se lase exploataţi, supţi şi până la urmă distruşi etniceşte de o rasă străină. Antinegri, da; antisemiţi, Doamne fereşte!

* "Democraţii" noştri au, în ciuda aparenţelor, o ideie exactă asupra adevăratei feţe a democraţiei. Ei ştiu că orice idee ori ideologie se impune cu bani grei. De aceea era surprinzător pentru ei cum de Mişcarea Legionară, în mod notoriu săracă, reuşise să aibă reviste proprii, ziare, să construiască, să susţină un număr mare de iniţiative. Nu puteau pricepe că se poate face cu credinţă, cu sacrificiu, ceea ce ei pot face numai datorită banilor, cu care cumpără conştiinţele. Un epizod edificator: Nu de mult a trecut pe la Roma prof. Veniamin, mai ramolit decât oricând. Intr'o conversaţie particulară, şi-a exprimat satisfacţia, frecându-şi cinic mâinile pergamentoase, că d-l Gherman nu va mai putea desfăşura activitatea, pe care o desfăşoară de ani de zile, în contrast cu Comitetul antinaţional, fiindcă nu ştiu cine, -sindicatele americane, dacă nu mă'nşel-, i-au retras subvenţia. Nu-l îngrijora, pe politicianul ţărănist din speţa vişoianistă, slăbirea luptei româneşti peste hotare, prin dispariţia iniţiativelor, cu care noi nu totdeauna suntem de acord, ale d-lui Gherman; esenţial, pentru acest "rezistent" român, era să înceteze activitatea unui om şi a unui grup, care nu acceptă monopolul capitularzilor în exil. Pentru Veniamin, "democraţia" este aceea pe care o asigură paraua. Cine n'are bani, să tacă, ori să se pună în serviciul cui îi are. Se observă, de altfel, dincolo de cazul unui politician înrăit şi dobitoc, că prin "Free Europe", organizaţia ovreiască teribil de suspectă, Comitetul antinaţional încearcă să acapareze toată iniţiativa exilului. Singurele publicaţii care mai ies astăzi regulat sunt mai toate filovişoianiste, dela "România" din New York la "Vocea Libertăţii" dela Atena, la "Bire", alimentate cu bani din fondul aşa zis naţional.

* Am văzut la teatru "Jurnalul Anei Frank": o lucrare pe drept cuvânt impresionantă, care convinge pe oricine nu are idei limpezi asupra pericolului ovreiesc. Se arată, în drama scoasă din carnetele fetişcanei dela Hamburg, suferinţele teribile îndurate de două familii şi de un medic, toţi evrei, ascunşi pe timpul ocupaţiei naziste într'o casă olandeză, până la internarea lor într'un lagăr de exterminare. Ceea ce publicul mare, din Occident, nu ştie, este antefaptul, motivul, pentru care, fie chiar cu excese deplorabile, s'a recurs la sisteme atât de dure şi uneori pe drept cuvânt sălbatice împotriva Evreilor. Din dramă, reiese numai răul făcut de nazişti evreilor; dar infinit mai marele rău comis de Ovrei împotriva popoarelor creştine, împotriva Românilor de pildă, pe care i-au fericit cu actuala guvernare ruso-comunistă -(ieşirea noastră din răsboi, trădarea, capitularea, sunt, dacă mergem la originea faptelor -ca prigonirea de mai înainte a legionarilor, uciderea a mii de tineri naţionalişti români, asasinarea Căpitanului, - opera ovreimii, care, prin presă şi cumpărarea de conştiinţe, a dominat cercurile noastre guvernamentale atâta amar de ani, şi a înşelat opinia publică, prezentându-i ca dragoste de democraţie ataşamentul la alte idealuri, mult mai terestre)-, nu reiese, evident, din "Jurnalul Anei Frank".

Vina nu este însă a Evreilor, care-şi apără, cum pot, neamul: sunt chiar de admirat în aceasta. Vina este a creştinilor, care nu au curajul să facă şi ei, pentru popoarele lor, acelaş lucru. Câţi scriitori români de valoare avem în exil! Care dintre ei a cutezat, însă, să atace această problemă, să dramatizeze, de pildă, pentru scene, persecuţiile antinaţionaliste, inspirate de Ovrei, în România? Un "Jurnal al Anei Frank", în sens contrar, nu există. Pe de altă parte, se ştie că, chiar dacă ar exista, impresarii l-ar sabota; presa occidentală, în bună parte controlată de Ovrei, l-ar distruge, defăimându-l. Ajunge să vedem ce s'a întâmplat nu de mult la Paris cu drama lui Robert Brasillach, care totuş denunţa în formă blândă anumite păcate ale "neamului ales". Nu înseamnă, totuş, că trebuie să renunţăm. O operă mare într'adevăr ar reuşi să învingă, făcându-i pe spectatorii ori pe cititorii occidentali să se mişte, măcar odată, la suferinţele creştinilor din cauza ovreilor, şi nu numai viceversa.

* Cândva, va trebui făcut un studiu asupra trecerii dela socialism la na-

ționalism, în cultura românească. Ne amintim trei cazuri, în fuga condeiului: Iorga, a cărui convertire se datorește -o spune el însuș- cunoașterii profunde a lui Eminescu("o revelație fulgerătoare, un strămutător subit, ca prin minune, în altă lume"); Ștefan Petică, poetul și delicatul prozator; Panait Istrati, pe care agitatorii pseudo-culturali dela București nu-l vor reabilita niciodată, considerându-l trădător. Dela cazurile personale s'ar putea trece la un studiu mai adânc al motivelor și la justificarea, mai exact la necesitatea convertirii dela socialism la naționalism.

* Am citit cu atenție recenta circulară a Comandamentului trinitar, în care este vorba, pentru a o dezavua, și de VATRA: de revista căreia autorii circularei -dar noi credem, din țâfna tonului, din răutatea cu care sunt atinse și alte probleme, că e vorba de unul singur-, îi datorează totuș în bună parte însăși poziția lor. Două gânduri ne-au venit imediat în minte: că de ceea ce ne temeam, n'am scăpat; că, adică, Sima este mort politicește, dar simismul nu moare, și elementele care până mai ieri au fost cu Sima au reușit să-și impună ranchiunele și răfuelile personale în noul stil al Comandamentului dela München. Al doilea gând a fost la o glosă a lui Marx pe marginea teoriei hegeliene, cu rădăcini în Vico, asupra recursului istoric: evenimentele și personajele se repetă, spunea Hegel; de două ori, adăuga Marx: odată în cheie de dramă, a doua oară în cheie de farsă. Noi credeam că al doilea stadiu, de farsă, s'a încheiat cu sburătucirea dela comandă a lui Sima. Ne-am înșelat. Nu avem totuș intenția să continuăm polemica. Autorii circulării vor vedea singuri pe ce cale sterilă, fără ieșire, au apucat-o. Vor înțelege că singura soluție pentru a ieși cu adevărat, pozitiv, din gravul impas în care ne sbatem de ani de zile e de a adopta pentru întreaga Mișcare Legionară formula, parafrazată după Eminescu și "Junimea", care, implicit, a stat la baza luptei de patru ani de zile a "Vetrei": legionarism în marginile adevărului. (Chiar, și mai ales, am spune, când acest adevăr nu ne place).

* Spunea Shaw, la aflarea vestii că Ghandi a fost asasinat: "Faptul dovedeste cât e de primejdios a fi bun!". A se transfera exclamația la cazul Căpitanului, și mai semnificativ. (O altă paralelă: lui Ghandi i-a urmat un smintit -Nehru-, care va duce India de râpă; în locul, sfințit, pe care-l ocupa Căpitanul, s'a așezat un derbedeu, Sima, care a dus de râpă Mișcarea).

Dragoș Măgureanu

&&. Un student, refugiat ungur, scrie în "Aachener Prisma" din Iulie un tanțoș articol de preamărire a virtuților maghiare. Lăsăm la o parte "incursiunea istorică", plină de voite inexactități, unde paza creștinătății în Orient se arată a fi fost esclusiv Ungaria, între ale cărei hotare de pe vremuri Romanii, Cehii și Jugoslavii ar fi venit abia după înfrângerea dela Mohaci (1526), aduși de Austriaci, - măcar că autorul însuș pomenește încă dela 1430 de "Janos Hunyadi"! Trecem și peste desmembrarea Ungariei la Trianon, atribuită de junele nostru.. panslavismului. Trecem, pentrucă, student fiind, se poate ca autorul să nu fi ajuns cu lecția la respectivele capitole.

Unde însă reaua credință e patentă, e la caracterizarea vremii actuale, văzută și de el cu ochii. Astfel, vrând cu orice preț să facă din Ungaria martiră unică, afirmă că Jugoslavia, România și Cehoslovacia ar fi "aliați credincioși" ai Moscovei. Cât de credincioase sunt aceste țări Rusiei, o știu și pietrele, - numai măghiărușul nostru se face a nu ști. Mai mult ca vestita megalomanie ungurească, cu care e posibil s'avem deaface și după liberare, ne miră însă ușurința revistei germane, care s'a pretat să publice minciuni așa ușor de controlat!

&&. Afirmă Radio Moscova că "cele 76 de partide comuniste existente azi în lume numără în total 33 milioane de membri". De altă parte, un comunicat al Federației internaționale a refugiaților arată că numărul deținuților politici, al deportaților și prizonierilor de război este de 62.500.000: 43.000.000 în Rusia, 15.500.000 în China, 2.500.000 în țările robite din Europa și 1.500.000 în țările robite din Asia. O statistică a celor asasinați din păcate încă nu există. Rezultă oricum, ținând seamă numai de numărul victimelor vii, că pentru fiecare proletar înscris există doi "reacționari" la popreală: ceeace constitue un frumos primat pentru partidul ce pretinde a vorbi în numele "poporului". (Candido)

&&. O fițuică greco-evreiască din Paris afirmă, cu humor necăutat, că regele Mihai ar fi iubit în țară, pentrucă a dat dovadă.. în exil "de o atitudine democratică care îi face cinste": precum se știe, M.Sa a consultat întreg exilul românesc la constituirea "Comitetului național"...

CALENDAR NAŢIONAL

3 Sept.1887: Moartea lui Timotei Cipariu.

3 Sept.1917: Ecaterina Toderoiu, eroina dela Jiu, rănită în lupta dela Filiaşi, moare la Muncel(Putna).

4 Sept.1948: Infiinţarea "Asoc.Românilor Catolici din America"(Youngstown)

7 Sept.1940: Acordul dela Craiova pentru cedarea Cadrilaterului.

9 Sept.1926: Moare învăţatul Vasile Bogrea, născut la 6 Oct.1881.

10 Sept.1872: Moare pe o bancă, în Baia de Criş, Avram Iancu. Fu îngropat sub gorunul lui Horia, la Ţebea. Testamentul său: "Unicul dor al vieţii mele e să-mi văd Naţiunea mea fericită, pentru care după puteri am şi lucrat până acuma, durere fără mult succes, ba tocma acuma cu întristare văd că speranţele mele şi jertfa adusă se prefac în nimica. Nu ştiu câte zile mai pot avea: un fel de presimţire îmi pare că mi-ar spune, că viitorul meu este nesigur. Voesc dar şi hotărît dispun, ca după moartea mea toată averea mea mişcătoare şi nemişcătoare să treacă în folosul naţiunii, pentru ajutor la înfiinţarea unei academii de drepturi; tare crezând, că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile naţiunii mele".

14 Sept.1933: Moare Al.Philippide, prof.universitar la Iaşi, filolog, istoric, academician. Se născuse la Bârlad la 1 Mai 1859.

17 Sept.1823: "Intr'o zi de vară a anului 1823, un car cu boi ieşea în dimineaţa zilei din marele oraş românesc -Bucureşti-, îndreptându-se spre munţi. In jurul carului mergeau plângând câţiva elevi, cari auziseră de plecarea profesorului şi veneau să-şi ia rămas bun dela el. După câteva zile de drum, Gheorghe Lazăr sosi în satul natal, unde după două luni, la 17 Sept. 1823, îşi dete obştescul sfârşit". (Gh.Cardaş)- Mormântul e în curtea bisericii din Avrig. După câţiva ani, un fost elev, comitele Scarlat Roseti, a pus o cruce de piatră cu aceste cuvinte: "Precum Hristos pe Lazăr
din morţi a înviat
Aşa tu Romania
Din somn ai deşteptat".

20 Sept.1877: Eminescu se interesează, scriind lui Slavici, de pamfletul lui Lazăr Şăineanu(evreul Schein), cu titlul "Domnul Kanitferstan, extras din jurnalul unui trandav".

20 Sept.1883): Filologul Al.Lambrior, dela "Junimea", moare înainte de a fi împlinit 40 de ani.

21 Sept.1848: "Au sosit oştirea turcească la marginea Capitalei şi au campat la Cotroceni. A doua zi au apărut în toată Capitala proclamaţia lui Fuad Effendi, carele, în numele Sultanului, recomanda poporului român liniştea şi ordinea, pentru care au fost trimis. Tot într'o vreme invita toate notabilităţile Capitalei ca să se adune la lagărul dela Cotroceni pentru o prealabilă înţelegere. La 23 Sept., după proclamaţia şi invitaţia lui Fuad, unii din membrii guvernului, care mai rămăseseră la Bucureşti(căci cei mai mulţi fugiseră la sănătoasa), s'au abţinut de a se duce la Cotroceni, trimiţând o mulţime de ciocoi şi străini, precum ovrei, armeni, ţigani şi o mulţime de săteni după împrejurul Bucureştilor, cu preoţii lor îmbrăcaţi în odăjdii şi cu evanghelia în mâini să nu lase Turcul să intre în oraş. Era prefect Iancu Brătianu, care îndemna poporul la răscoală şi la măcelărirea ciocoilor. Tratativele cu comisarii turci încep la pranz; delegaţia romanească de boeri avea în frunte pe Costache Cantacuzino, care e numit caimacan, în numele Sultanului. O parte din boeri se dă de partea Turcilor; perturbatorii sant închişi; lumea, plebea, asteaptă afară. Cherem-paşa ajunge la Dealul Spirei, unde, în curtea cazarmei, se afla regimentul al doilea romanesc, sub comanda maiorului Radu Golescu. Negocierile se încurcă, sosesc pompierii şi trupele se încaeră serios; lupta, scurtă, dela dealul Spirii". (Din "Amintirile" colonelului Grigore Lăcusteanu)

21 Sept.1884. "Budapesti Hirlap", despre Vasile Lucaciu: "Acest popă care este un bărbat foarte cultivat, educat la Roma, distins orator, vorbind perfect limbile moderne.. a fost revocat pentru agitaţii dela gimnaziul din Sătmar, după ce, prin atitudinea lui teroristă, a silit pe moderaţii români să părăsească terenul".

21 Sept.1939: Pedepsirea, de către legionari, a lui Armand Călinescu. Un portret al acestui "ciocoiaş"-călău, care, dacă ar fi trăit, s'ar fi pus, ca tovarăşii săi de partid Ghelmegeanu şi Ralea, în slujba Ruşilor, a fost publicat de Vasile Marin în Dec.1936:

"Pentru lumea ciocoiască, al cărei răsfăţat partener de bridge este; pentru prietenii, cu care trăgea chefuri la Paris în timpul studiilor; pentru saloanele de recepţie, pe care le frecventează, după ce a fost o dată căftănit cu o strapontină ministerială, - se numeşte Armand: un nume cu rezonanţe literare, dat la botez de vreo naşă rămasă cu lectura la Dama cu Camelii.. Pentru opincarii Argeşului, pe care-i îmbată cu demagogia unei fraze goale şi sonore; pentru ţuicarii din agentura electorală, pe care i-a ghiftuit cu fondurile dela O.P. în timpul guvernării şi le-a dat pe mână bugetul judeţean ca să fericească Argeşul cu şosele, cu poduri şi cu şcoli; pentru ca-

drele cele multe ale statului ţărănesc,al cărui cel mai reprezentativ produs este,se numeşte pur şi simplu d.Călinescu: nume confecţionat din ruralul şi neaoşul nostru Călin".

Iar mai departe,acelaş strălucit gazetar,care a fost eroul Vasile Marin: "Statul ţărănesc,sub forma Armand: 1.Impuşcă muncitorii români la Griviţa pentru că cereau o paine mai mult pe zi.In vremea aceasta,Madgearu, vistiernicul,naşul lui Ausnit(şi al lui Manzatti - adăugăm noi),dansa rumba în saloanele exploatatorilor; 2.Schingiueşte şi înfundă temniţele cu legionarii,care voiau să ridice un dig ţăranilor din Vişani,pentru a le salva ogoarele de prăpădul apelor; 3.Votează cu ghiotura legi de proteguirea "industriei naţionale" - proteguirea lui Ausnit,Margulius,Kaufmann - aducand în sapă de lemn ţărănimea,care va trebui să plătească înzecit tabla,cuiele, sarma,plugul,uneltele. Statul ţărănesc sub forma Călinescu: 1.Urlă pe la toate răspântiile demagogia reformelor imposibile.Inundă ţara cu tipărituri, care,la fiecare rând,ascund o minciună,şi,la fiece pagină,o înşelătorie; 2.Confecţionează alegeri,plătite cu bani grei,din fonduri pe care nu le poate justifica; 3.Adună la Bucureşti oamenire de pe la sate,încovoiată de mizerie şi de lipsă de gospodărie,căutand s'o înfrăţească cu jidanii şi comuniştii,ce vor să ia ţăranilor pământul!"

22 Sept.1857: Se deschide Divanul ad-hoc al Moldovei.

22 Sept.1939: Carol Lupescu măcelăreşte tineretul românesc al ţării.

24 Sept.1859: Cele 7 Puteri recunosc alegerea lui Cuza ca Domn al ambelor Principate.

25 Sept.1836: Beizadelele lui Mihail Sturza(Dimitrie şi Grigore) şi fiii de boieri Mihail Kogălniceanu şi Al.Vogoridi se stabilesc în pensiune în casa pastorului Ludwig Jonas din Berlin.Mai tarziu,certandu-se cu gazda,Kogălniceanu va scrie într'o epistolă: "Eu am petrecut această vreme ticăloasă într'o casă de jidovi botezaţi; căci pastorul îi jidov botezat,pedagogul îi jidov botezat,femeia din casă.. însărcinată cu gospodăria îi jidoavcă botezată,asemine îi fata care ne face aşternuturile".

28 Sept.1396: Lupta dela Nicopole,a creştinilor coalizaţi contra lui Baiazid,zis "Fulgerul".Participă ostaşii viteji ai lui Mircea cel Mare.

28 Sept.1882: Naşterea lui Vasile Pârvan.

29 Sept.1788: Armatele imperiale(cu prinţul de Coburg),şi cele ruseşti (cu gen.Soltikov),cuceresc Hotinul dela Turcii lui Osman-paşa şi Ahmet.Pentru celebrarea victoriei se editează două splendide albume de planşe gravate pe aramă şi colorate de mană.

30 Sept.1857: Se deschide Divanul ad-hoc al Munteniei.

1 Oct.1875: "Convorbiri literare" publică "Soacra cu trei nurori".

1 Oct.1887: Vasile Lucaciu eliberat din închisoare.

1 Oct.1894: Duiliu Zamfirescu e readus la Roma dela Legaţia din Bruxelles.

2 Oct.1854: Naşterea lui Ciprian Porumbescu,în Şipot(Bucovina).

2 Oct.1941: Monitorul Oficial publică decretul-lege prin care Institutul Naţional al Cooperaţiei primeşte mandatul de a aproviziona populaţia românească din Timocul şi Banatul iugoslav,pe seama Statului român,cu sare,petrol,chibrituri,tutun şi zahăr în valoare de 175 milioane lei.

3 Oct.1890: Alecsandri lasă,prin testament,toate manuscrisele Academiei. Nepoatele - Margareta şi Elena Catargi - se opun donaţiei.

4 Oct.160: Data unui contract de vanzare,păstrat în tablele cerate dela Abrud.Unul din garanţi,grec de origine(să fie Teodozadis dela Bire? Varsta şi ramoleala l-ar indica...),neştiind latineşte,semnează cu literele eline.

4 Oct.1857: Divanul Moldovei cere printr'o rezoluţie: autonomia şi neutralitatea Principatelor romane,unirea lor într'un singur stat,prinţ străin,garanţia celor 7 Puteri,etc.Votează pentru,81 deputaţi; contra,2.

5 Oct.1938: Moare la Bucureşti marele bizantinolog şi elenist român Demostene Russo,născut la Peristasis,în Tracia răsăriteană,la 22 Ian.1869.

8 Oct.1408: Primul privilegiu comercial,de care avem cunoştinţă că a fost dat de un Domn roman; Alexandru cel Bun îl acordă "sfetnicilor şi orăşenilor din târgul Liovului,fiind valabil însă deasemenea pentru toţi neguţătorii din Ţara Rusiei(=Galiţia) şi a Podoliei".Produse importate,ori în tranzit pe la noi: postav din Polonia; "marfă tătărească"(mătase,piper,tămaie, vin grecesc); lână,peşte dela Brăila,ceară din Ţara Romanească; ceară,argint ars,jderi ungureşti,săpci,pantaloni,săbii ungureşti,paloşe,din Ardeal.Se exporteu aproape esclusiv animale ori produse derivate.Nu se puteau exporta ceară,jderi,cai de soi.Se făcea control sever la Cernăuţi.Vama se plătea de obicei la Suceava,în raport cu valoarea mărfii,ţara de destinaţie,etc.

8 Oct.1914: Din cauza năvalei ruseşti,moaştele Sfântului Ioan cel Nou sunt aduse dela Suceava şi depuse în Capela română din Viena.

11 Oct.1852: De la Napoli,Bălcescu încearcă,bolnav,să treacă în Sicilia. Poliţia vrea chezăşia unei persoane cunoscute,pentru a da permisul.Un postscriptum din 12 Oct. spune că,pană la urmă,poliţia a cedat: "toată pricina era ca să mă pungească!".Soseşte la Palermo la 15 Oct.

12 Oct.1877: Eminescu scrie lui Slavici că,îndată ce-i sosesc banii,pleacă dela Iaşi la Bucureşti cu bagajele: "cărţi,manuscripte,ciobote vechi,lăzi cu şoareci şi molii,populate la încheieturi cu deosebite naţionalităţi de ploşniţe".

12 Oct.1909: Parlamentul maghiar ridică imunitatea deputatului român Vasile Lucaciu spre a fi judecat pentru un articol naționalist publicat în "Lupta" din Budapesta.

14 Oct.1772: Samuil Clain scrie lui Moise Dragoș dela Blaj: "După dragostea ce ai către rumânii noștri,și mila,care o faci cu cei săraci,mă rog ca să ajutați și pre acest fecior anume Ștefan Clain,în ce va fi cu putință,că socotesc că și el omenește să va purta,și nu-și va uita de făcătorul său de bine.Atât despre lucrurile Episcopiei noastre nu am ce să scriu,fără numai că un Ezuit,anume Mihaltzi,tare să muncește să capete vlădicia noastră.Cu aceasta cumănduluindu-mă Sfinției Tale,rămâi slugă pururea,Samoil Clain,m.p.,ord.S.Basilii Magni".

15 Oct.1451: Bogdan Vodă,tatăl lui Ștefan cel Mare,e ucis de oamenii lui Petru Aron la o nuntă în satul Răuseni,lângă Suceava.

15 Oct.1922: Încoronarea primului rege al României Mari,la Alba Iulia.

16 Oct.1848: Apare la Cernăuți ziarul "Bucovina",de propagandă culturală și politică românească.E condus mai întâi de E.Hurmuzache.

18 Oct.1595: Mihai alungă din Târgoviște garnizoana lăsată de Sinan.

20 Oct.1752: Breasla arămarilor din Moscopole înalță în oraș biserica "Sf.Apostoli",epitrop fiind Mihail Papatete.

20 Oct.1915: Premierul maghiar Tisza scrie contelui Czernin,plenipotențiarul austro-ungar la București: "La momentul oportun aș fi dispus să recomand o amnistie pentru toți civilii români(ardeleni),în afară de Lucaciu și Goga,cari săvârșesc zilnic acte fățișe de înalts trădare și lese-majestate".

21 Oct.1878: Creangă,înversunat și coerent antisemit(fără să fi făcut parte din Garda de Fier..),cum se vede din scrisorile către Eminescu și Conta,din "Jidovii la noi" și din prea cunoscuta poezie "Oltenii în Iași",- mulțumindu-i lui Slavici pentru broșura trimisă -"Soll și Haben.Cestiunea Ovreilor din România",scrie: "Ca fiu din popor,admit în totul părerile Dvs.; nu m'am putut opri de a vărsa lacrimi,văzând nenorocirea ce ne amenință în viitorul țării și al copiilor ei.Și cu atât mai mult am simțit,cu cât de mic copil am văzut vicleșugul acestui neam îndărătnic.. Dar oamenii noștri de Stat ochi au și nu văd; urechi au și nu aud,căci totdeauna au luat cărbunele cu mâna sărmanului țăran,care la urma urmelor tot el a plătit gloaba.Vorba ceea: "Capra b... și oaia trage rușinea"."De-ar ști boii din cireadă ce mână becisnică îi duce la tăietoare! Dar nu știe sermanul dobitoc, și de aceea tace și rabdă,duce în spate toate sarcinile și hrănește pe netrebnicii,care își rad de dânsul! Păstorii nu's,și cânii lipsesc! Și apoi știi că într'un sat fără câni,se primblă mișeii fără băț!".

22 Oct.1882: Moartea pictorului Ion Andreescu.

24 Oct.1916: Rănit în luptele de pe Jiu,la 12 Oct.,moare într'un spital din București generalul Ion Dragalina.E înmormântat la Belu.

25 Oct.1851: Alecsandri scrie din Paris lui Bălcescu,care se afla la Hyères să-și îngrijească sănătatea: "Mă duc(în țară) să încep jurnalul acel mult dorit -e vorba de "România literară"-,care va cuprinde atâtea frumoase compuneri a celor mai însemnați genii ai României. Scrie,dar,și trimite-mi scrierile tale ca să le dau pasport pentru hotarele nemuririi".Peste două zile,la 27 Oct.,tot Alecsandri scrie la Constantinopol lui Ion Ghica: "Figure-toi que je forme des projets de travail! Oui,je me sens transporte dans les regions inconnues de l'activita et ce qui m'etonne c'est que je n'eprouve aucune frayeur.Je pars dans quelques jours pour la Moldavie,en emportant de Paris la ferme decision de fonder une feuille scientifique et litteraire.Je me suis mis deja en quête d'articles et grâce a mes compatriotes poetes et prosateurs de Paris j'ai garni mon portefeuille assez rondement..".

28 Oct.1942: Unități din Divizia 2-a Munte ocupă orașul Nalcio(Caucaz).

GRAIUL NEAMULUI de Gheorghe Coșbuc

"Fie-a voastră'ntreagă țară,
Și de cereți vă mai dăm,
Numai dați-ne voi graiul
Neamului" - și se sculară
Să ne vremuiască traiul
Câți dușmani avem pe lume!
Graiul ni-l cereau anume,
Să-l lăsăm!

Dar nestrămutați strămoșii
Tot cu arma'n mâni au stat:
Au văzut și munți de oase,
Și de sânge râuri roșii,
Dar din țara lor nu-i scoase
Nici potop și nici furtună.
Graiul lor de voe bună
Nu l-au dat!

Astăzi stăm și noi la pândă,
Graiul vechiu să-l apărăm;
Dar pe-ascuns dușmanii caută
Să ni-l fure,să ni-l vândă.
Dacă'n vreme tulburată
Nu ne-am dat noi graiul țării,
Azi,în ziua deșteptării,
Cum să-l dăm?

Repezi trec cu vifor anii
Ispitind puterea ta,
Neam român! Cu ură mare
Vor căta mereu dușmanii
Graiului român pierzare;
Dar să piară ei cu toții:
Nu l-am dat - și nici nepoții
Nu-l vor da!

TRIBUNA LIBERĂ

* Virgil IONESCU, Omul nou al Căpitanului şi cel de astăzi: In ultimele decenii, omenirea a trăit, şi mai trăeşte, o încercare de a se creea un nou tip de om, cel "sovietic". După patruzeci de ani de propagandă, educaţie -şi mai ales constrângeri-, trebue să constatăm, ne place sau nu, că înfăptuirea, dacă nu s'a perfectat, e pe cale de a se face, căci strădania îşi urmează cursul. Mentalitatea fostului imperiu moscovit a dispărut, puţinii supravieţuitori nu mai contează. O nouă societate s'a închegat şi continuă să se solidifice sub ochii noştri. Dacă mulţi cred această mentalitate utopică sau inferioară, ei puţin îi pasă, ne interesând-o alte păreri. Bună sau rea, îşi merge drumul, trece hotarele ţării şi se implântă peste tot.

In ceea ce priveşte Mişcarea Legionară şi încercarea Căpitanului de a creea "omul nou", nu s'a reuşit. Căpitanul nu a dispus de timpul necesar - şi mai puţin de forţele coercitive pe care le-au avut la dispoziţie sovieticii. Intreprinderile de acest fel, mai ales când rămân bazate numai pe persuasiune, sunt de durată, de foarte lungă durată, adesea de generaţii. Intreaga istorie a omenirii o dovedeşte. Căpitanul a conturat schema "omului nou" aşa cum îl vedea el, în totală deosebire de cel sovietic, dar nu a avut şi timpul necesar să-l formeze definitiv, în nici unul dintre noi! Cu tristeţe şi durere suntem datori s'o constatăm, după observarea şi judecarea cât mai apropiată şi obiectivă a noastră înşine, a fiecăruia, ca legionar în parte! Deosebirea între ce a gândit şi dorit Căpitanul şi ceea ce suntem, e enormă! Descurajantă chiar! Incapabili de a renunţa la cât de puţin din cele ce credem că ni se cuvin; ne supărăm la cea mai mică nedreptate, reală sau imaginară, fie între noi, fie pe instituţiile legionare, pe biserică, pe conaţionali ca şi pe tovarăşul de zile grele şi suferinţi de ieri, poate şi de mâine! Ne desbinăm în spirit, suflete şi fapte!

Să fie educaţia Căpitanului vinovată, aşa precum s'a întrebat chiar el, după cazul Stelescu? Nu cred! A o afirma aprioric, fără multă judecată, aşa cum au făcut-o şi o fac vechii politicieni, din convenienţa acuzaţiei şi îndemnul urei, nu ne este de folos şi nici nu serveşte la nimic. In orice caz, problema rămâne deschisă unei studieri mai pe îndelete, imparţial şi profund, căci ura a fost şi rămâne un rău sfetnic! Vina Căpitanului, de ar fi să-i găsim una, va fi mereu aceea constatată: a lipsei timpului material. Vina cea mare însă, rămâne mereu a noastră şi numai a noastră, a ereticilor noştri, din care pe unul l-am suportat, încurajat şi urmat ani de zile, - ca şi a acelor care ar fi trebuit să-i fim apostoli Căpitanului şi nu i-am fost! Motivele? ar fi greu să le analizăm amănunţit, deşi s'ar putea face, dacă n'ar servi decât la a da naştere la susceptibilităţi, nemulţumiri, discuţii şi certuri, - pe care le-aş accepta totuş, în toată urâciunea lor, dacă ar mai folosi la ceva! Cel mai sigur este că l-am ascultat, urmat şi iubit pe Căpitan cât a fost în viaţă, dar nu l-am înţeles întru destul, şi nici nu ne-am pătruns complect de învăţăturile lui. Iar de acum încolo, nu va fi chip să-l mai înţelegem până ce nu ne vom fi rescăldat cu toţii în apele începuturilor legionare, acele de la "Icoană", cu revenirea la idealurile prime, de unii privite ca mult prea simple, dar rămase într'una încărcate şi înmiresmite de seva dătătoare de viaţă a crucii lui Isus!

* Părintele Petru CĂDARU: Ura greco-evreească faţă de noi, dacă suntem creştini, nu o putem răsplăti tot cu ură, deşi trebue s'o înfierăm şi să ne apărăm drepturile. "A mea este răsbunarea", zice Domnul. Deci ca nu e a noastră. Corespunzător spiritului creştin e de a cere dela Dumnezeu dreptate, nu răsbunare.

Deoarece nu v'aţi exprimat clar şi direct contra "Acţiunii Catolice Române", n'ar fi bine să aderaţi şi Dv la această acţiune? N'ar trebui revizuit şi conceptul "legii strămoşeşti", prin care se înţelege religia ortodoxă, când de fapt adevărata lege strămoşească e cea catolică?

Dragostea Grecilor faţă de Români se manifestă prin purtarea lor faţă de Aromâni, despre care scriu mereu şi VATRA şi alte publicaţii. Dragostea lor din trecut faţă de noi o ilustrează clar acel "aghios monahos", despre care aţi scris mai înainte în VATRA. Acest caz nu e unicul. Atunci nu e absurd ca un ortodox român să se bată cu pumnul în piept şi să strige că "legea strămoşească" grecească şi slavonească ne-a salvat fiinţa noastră românească? Păstorii bisericeşti ortodoxi greci şi slavi cu limbile lor străine au împiedicat secole dearândul sufletul şi cultura românească de a se desvolta. Dar ca să nu ziceţi că vă vorbeşte un catolic, ascultaţi-i pe doi ortodoxi, pe doi din mulţime: Mihail Eminescu, într'un documentat articol, intitulat "Religia", arată că "toate popoarele, care posedă înaltă civilizaţiune astăzi, dacă nu sunt, au fost măcar mult timp catolice". - "Slavismul bulgar

sau moscovit stătu gata,în două rânduri,să ne înghită,mulţumită bisericii ortodoxe ce aveam comun cu el.Iar dreptcredincioşii din Levant şi din Fanar,îmbrăcaţi în odăjdii perfide,desbrăcară mânăstirile şi pe ţărani de ţarinile lor bogate.Dacă neamul nostru se păstră şi scăpă,nu fu prin,ci peste biserică".(Drăghicescu,Din psihologia poporului român,p.357-8).

Să mai reflectăm puţin asupra istoriei: Evreii au fost învinşi şi duşi în robia babilonică.Pentru ce au fost învinşi? fiindcă erau mai puţini,sau mai slabi,decât Babilonenii? Nu! -altădată Gedeon numai cu 300 de ostaşi a înfrânt armata Madianiţilor,mult superioară numericeşte-, ci pentrucă ei, părăsind pe Dumnezeu şi dedându-se la idololatrie,şi Dumnezeu şi-a retras ocrotirea sa şi i-a lăsat pradă duşmanului,pentru ca ei să primească pedeapsa cuvenită.-Oare n'ar fi bine să mergem cu reflexiile istorice un pas mai departe,la Roma a doua şi a treia? Grecilor nu le-a convenit că şeful Bisericii lui Cristos avea -şi are şi acum- reşedinţa la Roma şi nu la Constantinopol.Deaceea episcopii Constantinopolului au căutat mereu să usurpe primatul Romei.S'a ajuns la schisma dela 1054.Oare,dacă judecăm calm asupra lucrurilor,greşim deducând căderea Constantinopolului(1453) ca o pedeapsă a lui Dumnezeu pentru schisma din 1054,analoagă robiei babilonice a Evreilor?- După Roma a doua a urmat Roma a treia,Moscova,asupra căreia s'a abătut o pacoste şi mai mare: comunismul ateu,care ţine în robie şi ţara noastră.Roma primă însă a rămas în picioare până astăzi,şi de bine de rău vă adăposteşte şi pe Dv.

Oare n'ar trebui să tragem din istorie concluziile ce se impun? Dacă duşmanii lui Cristos fac front comun spre a distruge împărăţia lui Cristos, n'ar trebui să se unească şi creştinii spre a o apăra? Calea de urmat n'ar fi decât revenirea la unitatea sfâşiată rând pe rând de Cerulariu şi Luter, etc.A nu urma această cale înseamnă a desconsidera imperativul timpului prezent.Pentru Români e o absurditate a mai rămâne despărţiţi de Roma - şi e o absurditate şi mai mare a lupta contra Romei,cum au făcut şi fac unii Români ortodoxi şi chiar şi VATRA.Unirea cu Roma se impune Românilor pentru că ne tragem dela Roma şi prin sânge şi prin legea strămoşească catolică.

Conform ştirilor,în prezent la catedrala catolică din Bucureşti,deşi văduvită de păstor,vin atâţia ortodoxi,încât abia mai e loc pentru catolici. De ce? Pentru că Biserica ortodoxă română nu e dominantă (=dominată de Stat) în prezent ca şi în trecut? Atunci pentru ce? Nu putem spune că aceşti ortodoxi îşi dau seama ce e biserica ortodoxă şi ce e cea catolică?

Altă perspectivă de fericire pentru România şi pentru românii pribegi nu poate fi decât unirea cu Roma,trăirea în plin a vieţii creştineşti.Aceasta se poate deduce din trecut.Aceasta o va putea dovedi istoria,dacă Românii înţeleg şi urmează imperativul timpului.Pentru asta se cere însă mai mult decât minte multă: puţină bunăvoinţă şi umilinţă,şi umilinţa duce la înălţare.

* * * * * * *

&&. MUENCHEN.Asociaţia Românilor din sudul Germaniei şi-a ales,la 18 August,noua conducere: col.D.Alexandrescu,preşedinte; dr.V.Apostolescu,vice; secretar,prof.George V.Cârsteanu.- Părintele Vasiloschi oficiase,dimineaţa, sfânta liturghie,şi un parastas pentru membrii decedaţi ai Asociaţiei.

&&. BUENOS AIRES.La iniţiativa Cercului Românilor vechi,şi a Bisericii ortodoxe,a avut loc,la 24 August,în prezenţa câtorva sute de persoane,o manifestaţie de protest contra tiraniei bolşevice.Din partea Românilor au vorbit d-nii Constantinescu,fost consul la Paris,şi Demostene Nolla.

* In capitala Argentinei a luat fiinţă o Societate anticomunistă a naţiunilor robite.Vicepreşedinte e d-l prof.D.Găzdaru,care,ajutat de un comitet, va edita şi o revistă în acest sens.

&&. BUCUREŞTI.La sindrofia celor 40 de ani de paşalâc căzăcesc şi-a dus şi poporul român darul: stârvul unuia din sbirii săi,căzut din avion drept pe masa ospăţului.E vorba de un oarecare Grigore Preoteasa,fost "ministru" de Externe în republica lui Dej.Semn rău pentru tovarăşi!

&&. PARIS.La 6 Noembrie,în urma unui accident de automobil,lângă Lyon, avocatul Alexandru Marza a fost uşor rănit,iar col.Dumitru Neferu,decorat cu "Mihai Viteazul",a decedat.Slujba înmormântării a făcut-o,la 9 Nov.,păr. Radu Graţian,asistat de pr.V.Boldeanu.Sicriul a fost depus în cripta bisericii.

* Centrul român de Cercetări a ţinut adunare generală la 5 Noembrie,în prezenţa a 11 membri.Din raportul activităţii rezultă că în anul expirat s'au făcut 30 de comunicări.Se votează programul de lucru pe noul an,fixându-se două şedinţe pe săptămână.Comitetul de conducere rămâne acelaş,cu înlocuirea doar a secretarului general Vuia,mutat în Germania,prin d-l Octavian Buhociu.Noi membri activi: pr.Graţian Radu,pr.V.Boldeanu,Ovidiu Birceanu,C.Constantinescu,R.Leon,Dem.Naci,Mircea Cruţescu.-

DIN ZIARE,CĂRȚI,REVISTE

* "SOLIA",6 Ian.1957(referindu-se la fuga unor Români macedoneni din Albania în Grecia): Este arhicunoscut că regimul actual din Albania e antidemocratic,tiranic,mizerabil și insuportabil,dar nu-i mai puțin antidemocratic guvernul din Grecia.Un guvern care nu permite minorităților din țara sa să se instruiască,să se închine lui Dumnezeu și să vorbească limba lor maternă,este pur și simplu antidemocratic și anticreștin.Dacă în Albania comuniștii le-au răpit acestor 56 de Macedo-Români averea,în Grecia "democraticii creștini" îi vor forța să-și piardă tezaurul lor cel mai scump: limba lor maternă,limba românească.De aceea trecerea celor 56 de Macedo-Români din "paradisul" comunist albanez în Grecia nu ne bucură deloc,ba din contră ne îngrijorează.

* "AMERICA",8 August 1957: In satele românești este o mizerie de îți vine a plânge.Lumea merge și Duminica desculță la biserică.Datul cotelor îi despoaie pe țărani de nu mai au ce mânca și nici cu ce se mai îmbrăca.Materialul de saci de cartofi îl vopsesc și își fac haine.Din cauciucurile de la mașini,cei mai norocoși și-au făcut un fel de opinci umplute cu paie, căci cârpe de obiele nu mai au.Prăvăliile sunt goale.Peste tot unde te învârți,citești pe fețele oamenilor frica de teroare.Se apropie lumea de tine pe stradă sau în tren și te întreabă: "De ce nu mai vin Americanii? De ce n'au venit când a fost răscoala în Ungaria? Că trebuiau numai să nu-i lase pe Ruși să mai intre în țară,că pe comuniștii români și pe Rușii de aici îi opăream cu apă fiartă și îi beleam"...

Totul în oficialitățile comuniste este bazat pe corupție,escrocherie și minciuna cea mai ordinară.Comunismul ajuns la putere exploatează pătura țărănească și muncitorească cum nimeni altul n'a făcut-o în decursul istoriei.Oriunde te uiți în București,risipa,desfrâul și aroganța oficiantului comunist îți sare în ochi.Iți vine să-l iai la palme,să-l svârli pe ușa biroului,după ce i-ai explica ce e bunul simț.Alte ori însă,oficiantul comunist devine cutră și slugă,și stă să-ți cadă la picioare pentru un pachet Camels sau Chewing Gum,ori un ball point pen de 25 de cenți.Funcționarul comunist,atât la sate cât și la oraș,se bucură de protecția partidului,poliției secrete și a celorlalți borfași ca și el.Toți se apără unul pe altul, apărându-și în felul acesta pielea și menținându-se la putere.Cel care ajunge la ciolan,își căpătuește toate neamurile,lăsându-i pe toți să taie, să spânzure și să fure cât pot! Se lăfăesc în casele cele mai bune.Se îmbracă în hainele cele mai scumpe.Cumpără de ale mâncării articole ce nu se găsesc pe piață,ci numai prin contrabandă.

Fata lui Gheorghiu-Dej,o desfrânată ca și tatăl ei,se lăfăește în mașini de marcă americană și în rochii importate din Franța,în timp ce muncitorimea și țărănimea umblă în zdrențe și moare de foame.La mesele și banchetele mai marilor comuniști curge votka și sunt franzele albe,fripturi la grătar,în timp ce poporul muncitor moare de foame,sau a uitat care mai este gustul cărnei.La oraș,proprietarul de casă nu mai este stăpân pe casa lui. Chiriașul comunist stă aproape de pomană,iar când se mută din locuință,el o închiriază cui vrea și capătă și bacșiș dela noul chiriaș.

Taxiurile sunt mașini care aici -în America- nu ar fi permise în circulație,și ți-ar fi frică să te și urci în unele: se auzea când am plecat -din România- că la îmblătit iar îi vor forța pe bieții săteni să-și ducă bucatele la arie și să plătească pe loc cota.Aproape în fiecare sat încă mai sunt duși la închisoare țărani și muncitori.. Tinerilor li se măresc ochii după hainele,ceasurile de mână ale turiștilor.Credeam că,după anii de robie și propagandă comunistă,se găsesc mulți comuniști la sate.Dar de unde? Toți blesteamă ceasul când au apucat călăii la putere.

* "CURIERUL ROMANESC",Paris,1 Sept.1957: Vizitele "emeriților poporului", fie ei "diplomați","academicieni","profesori","artiști" sau bandiți de drept comun - mai corect,vizitele beneficiarilor spolierii poporului român - devin din ce în ce mai dese în străinătate și mai ales în capitala Franței.Că acești impostori -unii chiar prezentându-se sub diferite nume false,fiindu-le rușine și eventual scârbă de numele lor de origină- se plimbă peste hotare,însoțiți de metresele,nevestele lor sau ale altora,copii naturali sau legitimi,nu-i putem împiedica să se plimbe.Dar ceeace nu trebue să ne lase nepăsători și trebue neapărat și mai ales urgent împiedicat și înfierat - scoțându-i din familia noastră românească- este atitudinea "rezistenților" de meserie și oficine oculte față de toți acești inoportuni și nedoriți vizitatori.Acești pseudo-rezistenți -unii stabiliți de lungă dată în străinătate- primesc agenții RPR-ului,îi ospătează,îi adulează făcându-se chiar solicitați de ei -contra răsplată- pentru diferite,delicate și mai ales rușinoase misiuni.Unii dintre aceștia au jucat și joacă de 13 ani comedia

rezistenţei,la umbra diverselor şi mai ales variatelor personalităţi străine sau române din refugiu,înşelându-le buna credinţă,câştigându-le indulgenţa şi iertarea prin aceleaşi metode de fals patriotism şi mai ales prin aceleaşi insinuanţe şi persistente linguşiri.Azi,cu materialul de cunoştinţe şi relaţiuni câştigat de pe urma falsei,variatei şi servilei lor peregrinaţiuni,trădătorii rezistenţei încearcă să-şi servească noii lor stăpâni,ajutând astfel,prin noua lor acţiune,la destrămarea exilului,compromiţând,mai ales în ochii străinilor,tot ce a mai rămas sincer şi curat românesc.Prin mesagiile ce trimit acum în ţară,prin contactul lor permanent cu "păsările călătoare ce vin şi se întorc",reuşesc să distrugă şi să otrăvească speranţele şi moralul atât de încercat al celor rămaşi acasă.Bietele victime din ţară aşteaptă şi speră dela noi,dacă nu atât un ajutor material,dar cel puţin o demnă şi rezervată indiferenţă faţă de toţi aceşti beneficiari privilegiaţi ce nu fac de ani de zile decât să-i asuprească,să-i înjosească în cel mai bun caz.

Pe aceste coade de topor,ce nu încetează să cânte cu voci "triste" şi "false" imnul nostru naţional - completând prin acţiunea lor de azi misiunea "Glasului Trădării" - defăimând tot ce a mai rămas românesc în ţară şi în afara sârmelor ghimpate,pe aceştia avem cu toţii o sfântă datorie - imediată şi fără nicio rezervă- să-i demascăm,să arătăm tuturor goliciunea abjectă a faptelor lor,pentruca odată pentru totdeauna,cunoscându-i bine, să le aplicăm în fine pe frunte -până mai este timp- stigmatul definitiv al trădării,singurul semn distinctiv românesc ce-l merită şi au dreptul şi datoria să-l poarte.-

STEAGUL NOSTRU de Andrei Bârseanu

Pe-al nostru steag e scris: Unire!
Unire'n cuget şi'n simţiri.
Şi sub măreaţa lui umbrire
Vom înfrunta orice loviri.

Acela'n luptă grea se teme
Ce însuşi e rătăcitor,
Iar noi,uniţi în orice vreme,
Vom fi,vom fi învingători.

Am înarmat a noastră mână,
Ca să păzim un scump pământ,
Dreptatea e a lui stăpână
Iar Domn e adevărul sfânt.

Şi'n cartea veşniciei scrie
Că ţări şi neamuri vor pieri,
Dar scumpa noastră România
Etern,etern va înflori.

&&. VIENA.Cucernicul preot Popescu,trimis de Sovrompatriarhie să "mântuiască" şi pe Românii din Viena,a invitat pe toţi compatrioţii,de 23 August,la slujba de mulţumire lui Dumnezeu că a permis subjugarea Neamului Românesc de către Satana moscovită.S'au dus,natural,obişnuitele slugi.Seara,la recepţia dela Legaţia reperistă,au luat parte,deavalma,diplomaţi din lumea liberă şi din cea robită.In fruntea maşinilor dela poartă se răsfăţa, cum e şi firesc,automobilul ambasadei Israelului...

* "Neuer Kurier"din 27 August arată cum a decurs prima excursie turistică în Romania,după evenimentele de anul trecut din Ungaria,a unui grup de Austriaci: la trecerea graniţei,lângă Oradea,li s'au confiscat nu numai darurile ce duceau cunoscuţilor şi prietenilor din ţară,dar şi din lucrurile personale.Controlul a durat peste 4 ore: au fost scotocite valizele,chiar buzunarele pantalonilor şi cusăturile dela rochii.Pâinea a fost tăiată bucăţele,la fel săpunul; sticlele de parfum desertate,pasta de dinţi cercetată cu atenţie; iar carnetele,adresele,scrisorile,chiar fotografiile de familie,confiscate.

* La 13 Octombrie,sovrompreotul Popescu a slujit un Te Deum pentru jubileul de 50 de ani dela înfiinţarea Capelei Române Ortodoxe din Viena.Nu se ştie dacă a avut curajul să pomenească pe vechii ctitori,toţi notorii burghezo-capitalişti...

* "Neuer Kurier" anunţă în ultimul timp câteva cazuri de răpiri de refugiaţi.Un ceh,domiciliat în Linz,a fost atras cu un pretext într'o localitate de lângă graniţă,bătut până la leşin şi târît,în această stare,în Cehoslovacia.Alt ceh,domiciliat în Viena,a fost adormit cu băutură în care se pusese somnifere şi dus pe o barcă cu motor ce staţiona pe Dunăre în apropiere,de unde a pornit rapid spre Bratislava.O iugoslavă,refugiată în Salzburg,a dispărut cu o maşină în direcţie necunoscută.

Acelaş ziar vienez povesteşte mişcătorul caz a doi unguri,al căror drum spre libertate a fost curmat de o mină la 20 metri de graniţa austriacă: unul a murit,celălalt s'a întors,de frica altor mine.Deasemeni,tragedia a doi iugoslavi,cari au rătăcit 3 zile prin zăpadă lângă graniţă,înainte de a da de un sat austriac.- Mai citim,în două rânduri,de turburări în România.Ca localitate,e numit doar Năsăudul.Ştirea corespunde cu mânia neputincioasă a gazetelor reperiste,care dela un timp pomenesc tot mai insistent de "huligani,hoţi şi duşmani ai poporului",de "elemente duşmănoase şi naţionaliste",de "otravă naţionalismului",etc.-

DORURI ŞI NECAZURI (Fragmente de scrisori)

C.-Statele Unite: Cred că din cauza greutăţilor prin care treceţi nu mi-aţi putut încă răspunde. Aştept VATRA şi ştiri cu privire la planul de luptă al Mişcării. De ce n'a ieşit VATRA? Sunt preparat să mai trimit ceva ajutor. Sunt neastâmpărat când n'o primesc. V'am trimis un pachet cu haine uzate şi mici obiecte, cred că până la Crăciun îl veţi primi.

Cetăţeni din diferite ţări, cari iubesc neamul câinesc, au protestat cu dârzenie contra trimiterii lui Laica; la New York, o coloană de vreo 200 de câini cu pancarte au mărşăluit împreună cu stăpânii lor în faţa ambasadei sovietice, protestând astfel contra trimiterii unei fiinţe din neamul lor către lună. Pe-o pancartă era scris: "Trimiteţi pe Kruschev în sus". Lumea s'a rugat amarnic, i-au dat şi de pomană, au oprit fabricile în loc pentru un minut de reculegere şi gând pentru Laica..

Neamul romanesc ne strigă, ne strigă mereu, face apel la noi şi la creştinătate, dar nimeni nu-i vede calvarul prin care trece de 13 ani; materialismul a acoperit ochii, nu preţuim nici cât Laica..

N.-Statele Unite: Ştiu că nu-ţi vine "Solia", deşi "Vatra" i se trimite regulat: aşa înţeleg gazetarii noştri bisericeşti corectitudinea. Te informez eu dar, că, după alte publicaţii din exil, a început acum şi "Solia", cu nr din 23 Iunie, să te imite, publicând "Doruri şi necazuri". Cu deosebirea că pe când "Vatra", dacă-i vorba să publica laude, publică pe cele ce se aduc revistei, "Solia" publică pe cele ce se aduc directorului ei spiritual, lui Trifa. Dar se ştie că suntem în zodia "cultului personalităţii"...

D.-Canada: De întâmplarea dela Madrid am fost aşa de revoltat, că mi-au trebuit câteva zile să mă potolesc. Eu sunt de acord cu d-ta în tot ce ai scris şi gândesc la fel. Imi trebuesc urgent şi neapărat datele sigure şi cazurile concrete când d-l Iasinschi s'a opus la hotărîrile celorlalţi doi comandanţi din Consiliu, cu vestitul său "veto" sau "nu, că mă retrag". Am aucit că numai la câteva zile după ce au depus jurământul împreună la Majadahonda, la crucea lui Moţa şi Marin, d-l Iasinschi a şi început cu "veto"...

D.-Argentina: Mi s'a confirmat din mai multe surse cele întâmplate la Madrid. Chiar dacă ţinem seamă de conflictul personal, ieşirea temperamentală, ca să-i zic aşa, nu-şi avea locul. Un membru din Consiliu nu trebue să-şi permită astfel de ieşiri.. In niciun caz n'ar fi trebuit să procedeze aşa - mai ales că la Majadahonda mersese până şi cu Sima. Să sperăm că mai evoluăm...

I.-Canada: Dacă abia acum vă scriu, e că tot voiam să trimit o contribuţie la "Vatra" noastră. Zic "Vatra noastră", ca să arăt că atitudinea mea faţă de "Vatra" şi directorul ei e mereu aceeaşi - de admiraţie şi laudă.

E adevărat că s'a început o campanie contra Dv pe tema "spălatului rufelor", faimoasa teorie prosimistă; campanie care înc'odată dovedeşte cât de nefastă a fost educaţia simistă. S'au lepădat oamenii de dracul, dar nu şi de "spiritul drăcesc"; s'au despărţit de d-l Sima printr'un simplu "act" şi nu printr'un "proces".. D-l P.-Italia("Vatra", nr 64) are dreptate că există şmecheri şi putregaiuri care nu mai au nimic comun cu Legiunea; căci s'au văzut şi din aceia cari timpul unei şedinţe comemorative îl întrebuinţează jucând poker, ca după aceea să aibă tupeul să anunţe public că "şedinţa" a fost dominată de o "înaltă spiritualitate legionară". Cred că vi s'a comunicat cine e "domnul". Să nu mai vorbesc de aceia care i-au luat înainte sau l-au imitat apoi pe d-l Sima în ale dragostei, - pe cari Triumviratul îi menajează, sau ignorează, întocmai cum făcea d-l Sima. Cazul dela Madrid e strigător. Cu un Vălimăreanu, tăietor în tot ce-i putregai şi în tot ce s'a îndepărtat de linia legionară trasată de Căpitan şi Moţa, d-l Iasinschi nu vrea să meargă la Majadahonda; merge însă cu un "fabricant de bastarzi"!

V'am trimis un mandat poştal de 10 dolari. Vă doresc aceeaşi sabie ascuţită spre curăţirea ţarinei legionare în străinătate.

G.-Italia: Am răspuns unui prieten care te critica, că, deşi sărac lipit pământului, redus la autostop când trebue să-ţi vezi un prieten de departe, ai făcut totuş o gazetă bună, care trebue ajutată, fiindcă VATRA e ruptă din spiritualitatea tinerei Romanii rotunde de ieri, ne aduce mai mult decât oricare alt ziar mireasma locurilor dragi ale copilăriei noastre. Nu trebue să vă irite scrisul lui, i-am spus. Realitatea-i crudă şi trebue redată aşa cum e. Nu trebue să ne creem iluzii şi să trăim din visuri ce se spulberă în faţa ochilor noştri. Murdăria unui corp bolnav trebue spălată, şi dacă n'ai apost, din punct de vedere higienic nu-i de condamnat dacă pacientul este spălat în apa gârlei în văzul trecătorilor. Cred că în faza matură în care ne aflăm şi în amara atmosferă din care gustăm cu toţii, ar trebui să ne debarasăm de unele dresuri.. La aceasta ne-a îndemnat în trecut Eminescu, iar mai încoace însuş Corneliu Codreanu.

M.-Elveţia: Am impresia că dogoarea VETREI a început să înfricoşeze pe mulţi şi să încălzească pe şi mai mulţi. Dac'ar arde mocnit, jarul ei n'ar fi de un folos atât de real. Aţi răspuns elegant atacurilor, cum se cuvenea.

M.-Jugoslavia: VATRA a fost primul ziar românesc ce mi-a căzut în mâni în aceste vremuri de bejenie. Ţin mult ca să rămână la înălţimea aşteptărilor celor buni.

A.-Statele Unite: Ca'ntotdeauna,"Vatra" e pe culmi.Apreciez în special materialul documentar.De multe ori,în lucrul meu,în anumite probleme,"calendarul național" constitue singurul me izvor de documentare.Nu crezi c'ar fi cazul să-l prezinți lumii sub forma unei broșuri?

T.-Austria: Am cunoscut pe camaradul venit acum din țară.I-am dat să citească Vetrele.Cu articolul buclucaș e întru totul de acord.E uimit cum vezi de clar situația legionară,parc'ai fi trăit în țară nu aici.Dar e trist și înebunit de cele ce se petrec în exil.Când a auzit de ce-a făcut Sima și de tot ce se petrece în sânul Mișcării,a plâns.

M.-Austria: Mi-a ajutat Dumnezeu să pot scăpa de "raiul" satanei.In ce privește gândurile mele de viitor,sunt dezorientat de situația ce încep să cunosc în emigrație și simt cum scârba mă cuprinde treptat-treptat,căci pe semne cei de aici au uitat cumplita crucificare a neamului întreg,au uitat sensul comandamentelor actuale - de care d-ta faci vorbire pe larg și cu mult temeiu în "Vatra",această operă într'adevăr pozitivă pe care ai întreprins-o în exil.

B.-Franța: Veștile din țară sunt grele și rare.Ar trebui scrisă o carte cu titlul "Vin Americanii" - și tradusă pe limba lor,să-și dea seama câtă răspundere au la mizeria și nenorocirea noastră.Se zice c'ar fi sosit mai mulți refugiați din țară și stau în lagăre cu Ungurii într'o stare de plâns. Lipsa de organizare a noastră e rușinoasă,nu e nimeni pe loc să-i îndrumeze.In orice caz,nu cumva să pomenească că's legionari; altfel,rămân deoparte ca leproșii.Propaganda jidovească a lucrat ani și ani,pe când noi ne credeam prea distinși ca să replicăm la țanc.Indiferența străinilor deasemeni mă exasperează.Dac'o mai veni însă vreun război,să vezi cum o să ne prețuiască iar sângele nostru.. latin și creștin.Numai pe plaiurile noastre găseai ospitalitate,frăție de creștin și milă.

F.-Germania: E poate pentru prima dată dela moartea Căpitanului când am simțit un moment că nu e nevoe să am îndoeli în privința șefului.Te rog să nu mă înțelegi greșit; stând de vorbă mai pe'ndelete cu d-l Papanace,m'am bucurat că este cel puțin unul intransigent,care vede lucrurile real și obiectiv.

C.-Germania: Evenimentele maghiare de acum un an arată și mai mult tragedia poporului român,arătând că singura speranță e Dumnezeu și rezistența pasivă.Românii n'au de ce se simți în complex de inferioritate față de Unguri.Succesul temporar al revoltei maghiare se datorește faptului că rușii nu s'au așteptat nici când la așa ceva și în consecință n'au luat măsuri la timp,știind ei bine că Ungurii ar fi fost de mult comuniști dacă armata română nu intervenea în 1919.Deși tragedia Ungurilor nu ne bucură,n'avem motiv să fim nici prea triști: n'au fost ei aceia cari,în grelele noastre clipe, când Rușii ne-au furat Basarabia și Bucovina,ne-au sărit și ei în spate să ne ia Ardealul? Așa ne mulțumeau că i-am scăpat de bolșevism în 1919!

Și-apoi,oare lupta legionară,cu mii de victime,n'a fost o permanentă luptă contra bolșevismului? Războiul contra bolșevismului dela 1941 la 1944 ne-a costat alte sute de mii de ostași.Românii n'au fost și nu vor fi comuniști; când au ocupat Rușii țara,abia de-au găsit o mie,mai toți străini,în special evrei.Știind acest lucru,la noi au căutat Rușii să ia măsuri de precauție,menținând o puternică armată de ocupație,despoind țara de alimente și materii prime,deportând,închizând elita.

Fiind România complet încercuită de state ocupate,străinătatea nu prea are cum ști ce se petrece la noi.Mulți din corespondenții apuseni ce se rătăcesc pe acolo raportează lumii libere că în România e totul în rânduială, populația trăește în belșug,nedorind nicio schimbare a regimului.Aceste rapoarte sunt absolut adevărate,dacă se referă la populația evreească.Iar în lumea liberă,cine să ne apere? Foștii politicieni? Aceste hiene ce s'au înhăitat cu sciursorile galițiene să despoaie țara,lăsând armata dezarmată, prost îmbrăcată,prost hrănită.Mihai nu s'a rușinat să predea spre executare Rușilor pe mareșalul Antonescu,capul oștirii antibolșevice.Că s'a ocupat de harbuji aici,e o meserie onestă; păcat că n'a făcut-o și criminalul de taică-său,în loc să ne asasineze neamul.

Suntem,în adevăr,un popor înapoiat.Noi n'am trăit nici cînd din sudoarea altui popor,n'am făcut în cursul milenarei noastre istorii comerț cu suflete omenești,n'am legat luptători pentru libertate de gura tunurilor, n'am răpit nimănui o brazdă de pământ.N'am îmbogățit muzeele noastre cu prădăciuni și sacrilegii,prădând mormintele popoarelor istorice.. N'am cunoscut în lunga noastră istorie decât lupta și sărăcia.Pâine n'am cerut la nimeni,dar am dat din belșug.Trufașii de unguri țipă acum că ei și numai ei ar fi fost scutul Europei față de năvălitorii asiatici,uitând că ei înșiși sunt dintre acei năvălitori și fără să pomenească nimic de Români și de Poloni,adevăratele diguri în calea crivățului asiatic.

S.-Australia: Am constatat că dela evenimentele din Ungaria activitatea românească din exil a cam amuțit.Sigur că atitudinea Vestului a lăsat dezamăgiri adânci la cei ce,gata de sacrificiu,se bazau pe ajutorul militar și pe cel economic,trâmbițat la atâtea conferințe americane.Rămân la vechea părere: numai Românii vor libera România de străin.După cum cred că v'am mai scris,eu n'am venit aici să moștenesc această insulă...

V.-Italia: Ştiu c'ai fost la Paris: ce mai e pe-acolo? Aud că problema bisericească iar nu este rezolvată! Se vede că această problemă a devenit un sport pentru a consuma energii stătute!

D.-Franţa: M'aş bucura să profitaţi de vacanţă şi să vă pot pune la dispoziţie apartamentul meu. Incantat de fuga Ninei Diaconescu! Comunicaţi-i că dacă vine în Paris să tragă direct la noi: găzduire pentru o lună.

M.-Canada: Am citit "Libertatea" din Vârşeţ. M'am bucurat când am văzut-o, cu gândul că voi afla ceva din Banatul nostru drag. Văd că se face politică de prietenie tot cu ţări "progresiste", ca Mongolia, Vietnam, China lui Mao.. Acuma, e adevărat că ziarele, în Jugoslavia, nu prea au voie să devieze dela "oficial", totuşi găsesc că Aurel Trifu ar putea prezenta "Libertatea" într'un mod mai atrăgător şi mai românesc. Dar, la urma urmei, pentru noi, flămanzi de ştiri de-acasă, mai bine ceva decat nimic.

C.-Italia: Am reuşit să fug din Banat (Jugoslavia), şi mă găsesc aici, în "campo". In străinătatea aceasta apăsătoare, adresa Dv mi-a făcut o mare bucurie. Simpatica revistă "Vatra" o citisem şi acasă; situaţia nu-mi permite deocamdată să plătesc abonamentul, dar dacă puteţi trimiteţi-mi-o şi mie. Numere chiar şi mai vechi, un şir românesc aici îmi va face mare plăcere.

I.-Grecia: In Grecia împărăţeşte groaza, robia, încât nu poate elementul macedonean, atât cel românesc cât şi cel slovenesc, să citească în graiul lor. Se teme lumea să deschidă post radiofonic românesc, căci pe stradă trece poliţia secretă a ciocoilor. Românii nu sunt primiţi la lucru, în fabricile Macedoniei lucrează greci refugiaţi din Asia Mică, sau veniţi din Grecia veche. De Români nu vor s'audă. Mulţi Români şi de mai multe ori auzeam că se'ntreabă între ei, oare Vătrarii pot să ne ajute la ceva? Dar se tem să înceapă corespondenţă, căci cum şopteşte cineva îl aşteaptă exilul în insule prăpăstioase cărând pietre pe spate.

Un mare rău care ne-au făcut grecii este că au dat rele informaţii pentru Români la comisiile de imigrare americane, că suntem periculoşi, că suntem comunişti, fără ca Românii să ştie ce-i comunismul, şi aşa tot mai trimit pe ai lor şi ai noştri suferă.

Greu este pentru Românii macedoneni, se evaporează încetul cu încetul, se duc în zadar ostenelile trecutului, de nu se vor lua măsuri. Grecii vor cu orce preţ să desfiinţeze elementul român, precum la 1947 au adunat pe Români cu sila într'o sală cinematografică, la Vodena, să iscălească că se lapădă de romanism, dar nimeni n'a iscălit, afară de doi care, proşti, s'au înşelat că le-au făgăduit grecii păşune pentru păstorit - şi când i-au înfăşurat în foaea grecească, nu că nu le-a dat cele făgăduite, ci şi pe ale lor le-au pierdut.

Satul meu l-au ars grecii, găsind ocazie bună în vremea revoluţiei. După revoluţie, când planul Marshal a clădit distrugerile răsboiului, pe satul nostru nu l-au zidit, găsind pricină că satul Românilor este în apropierea graniţei şi suntem periculoşi pentru greci. Şarlatania aceasta au făcut-o ca să desfiinţeze satul românesc şi să dee pământul nostru grecilor din vecinătate, dar noi mai facem tot ce putem ca să nu-l pierdem. Ceea ce este neapărat, trebue să ne unim cu ceilalţi fraţi români din Europa şi America ca să ne mai înlesnim să rămânem Români. Să nu uităm ţara Macedoniei, că-i udată cu sânge românesc şi că au locuit-o mai întâi Românii - şi mult pe urmă ciocoii.

P.-Statele Unite: Pentru lupta ce duceţi de ani de zile întru apărarea fraţilor din Macedonia, meritaţi numai laude. Că Macedonenii de aici nu se mişcă, este adevărat. Motivele sunt mai multe. Vechii emigranţi, odată foarte naţionalişti, astăzi sunt bătrâni. Cei născuţi aici, neavând şcoală românească, s'au cam americanizat. Mulţi dintre ei nici că pot vorbi limba lor maternă. Cât suferim sufleteşte, noi cei veniţi de curand, nici că vă puteţi închipui. In general lumea americană şi în particular lumea noastră de aci nu prea citeşte gazete politice, reviste culturale sau cărţi literare. Ei citesc din ziare mai mult paginile sportive, şi cărţi de aventură. Vechii noştri emigranţi sunt numai cu şcoala primară română, tineretul n'are deloc şcoală românească, şi din cauza aceasta nu se abonează la gazete româneşti. Această situaţie s'ar putea schimba numai dacă s'ar înfiinţa în fiecare colonie românească şcoală românească. Şi acest lucru l-ar putea face, dacă ar vrea, guvernul român de mâine.

Revenind la "Vatra", o altă cauză, pe lângă că-i o foaie legionară, deci după unii dintre ei o foaie fascistă, pentru care Românii de aici nu se abonează la ea, după mine ar fi şi aceea că a luat o atitudine contra Episcopului Valerian, care e iubit şi urmat de marea majoritate a Românilor ortodocşi din America.. Dintre Românii din diaspora, atacaţi numai pe aşa zisul Comitet naţional, lichelele sale, pe aventurierul Sima cu intimii săi colaboratori şi pe susţinătorii actualului regim din Bucureşti, - iar dintre străini, pe Ruşi, Jidani, Greci şi Patriarhia din Constantinopol, asasinii şi jefuitorii Neamului Românesc.

M.-Canada: Muncim, muncim, cu gândul mereu că miracolul nu-i departe, că

Dumnezeu ne-o pune odată pe lista bucuriilor,că pe cea a suferinţei o avem de atâta amar de vreme.

C.-Germania: Vorbind recent cu un refugiat ungur,mi-a spus că o păreche de ghete ce costă în Germania 30 de mărci,în Ungaria şi în toate ţările ocupate de ruşi costă cam 300 de mărci.Intrebându-l cum se face că sunt de zece ori mai scumpe,ungurul mi-a răspuns că socoteala e foarte simplă: că de fapt ghetele nu costă mai scump ca în ţările din Vest,dar din 10 părechi ghete fabricate ruşii fură 9 părechi fără nicio despăgubire,astfel că cel ce cumpără o păreche de ghete trebue să plătească şi pe cele 9 părechi furate de ruşi.Această socoteală are valoare pentru toate obiectele şi pentru îmbrăcăminte.Din recoltă,ruşii fură cel puţin 50%,astfel că popoarele din dăratul cortinei de fer suferă foame.

C.-România: Nu ne dă făină decât pe cartelă,1/2 kg pe lună,şi cum eu n'am cartelă,nu primesc nici atât.Aud că anul acesta e o recoltă de grâu şi porumb cum de mulţi ani n'a mai fost - şi se mai vorbeşte de ridicarea cartelelor.De-ar da Dumnezeu să fie aşa,s'avem făină şi painea să n'o mai avem cu porţia.Cu carnea acum e o nenorocire.Se taie rar,şi când se taie e moarte de om,ca să iei un kg,căci numai atât se dă.Zilele trecute mi-au pus sechestru în casă,căci nu plătisem 340 lei cota de carne,pe care nici nu mi-o anunţase măcar.

In ultimul timp,ofiţerii de securitate anchetează având ochii camuflaţi sub ochelari negri.Un avocat,fost deţinut la Jilava,spune că dormeau înghesuiţi mai ceva ca sardelele,pe jos; că atunci când se întorcea unul, trebuiau toţi să se întoarcă; dacă lipsea puţin unul din ei,locul îi era ocupat,fiind nevoit să se trântească peste ei.Comuniştii,care sunt delegaţi să facă cercetările la ţară,ca să scape de bătae au adoptat o metodă: cum intră în sate,încarcă maşinile cu copii de ţărani - şi-atunci bieţii ţărani nu-i mai pot bate cu pietre.

RUGĂCIUNE de Mihai Eminescu

Nădejde de'ntărire
Şi zid de mântuire
Pe tine alegându-te
Ingenunchem rugându-te,
Din valuri ce ne bântue
Marie,Tu ne mântue.
Din ceruri ne arată

O cale salutară,
O,Maică prea curată,
Şi pururea Fecioară!
O,Sfântă Marie!
Regina ţăriilor
Şi scutul soliilor,
Nădejdea corăbiei

Şi pavăza săbiei,
Limanul sărmanilor
Şi soarele anilor.
O,Maică a'ndurărilor,
Luceafăr al mărilor,
Ne dă bucurie
O,Sfântă Marie!

&&. Vasile POSTEUCĂ şi-a publicat în "America" impresiile din Europa.La Paris,cum vedem în nr din 29 August,el a găsit că "singurul român activ" ar fi d-l Ierunca: "singura conştiinţă românească agitată,capabilă de revoltă şi de gest"."E dureros -constată poetul diblei- să vezi că tot cerul exilului dintr'o ţară se reazimă de un singur pilastru,că dreptatea neamului nostru se reduce,la ora actuală la Paris,la peana unui singur cruciat al libertăţii.E dureros.Şi ofensator pentru alţii".- Şi aşa ar fi,dacă... ar fi aşa.Dar poate-i vorba mai mult de un impuls de ploconeală ţigănească,pe care posteuca n'are cum şi-l plivi din sânge.De mirare,numai,că "America" a putut publica asemenea năzbatii,ofensatoare pentru toţi refugiaţii noştri din Paris,ofensatoare pentru însăşi persoana adulată: dacă-i cu adevărat "modest",cum ni se-arată în articol,sigur că nici d-l Ierunca n'a putut fi încântat de lăutărească temenea.

&&. Părintele Lucaciu,în "Scrisoare deschisă d-lui Dimitrie Găzdaru",face,negru pe alb,la pagina 67,o uluitoare afirmaţie: că părintele V.Haţegan, principalul stâlp al Episcopiei P.S.Trifa,în 1954 "a felicitat -în termeni cât se poate de elogioşi- pe Pătru Groza,la împlinirea celor 70 de ani"; la care felicitare,călăul neamului românesc "i-a mulţumit în scris cu aceiaşi termeni elogioşi".- Refuzând să credem asemenea enormitate,aşteptăm nerăbdători o drastică şi meritată desminţire din partea părintelui Haţegan,aşa de greu calomniat...

&&. Se ştie că racheta ce-a aruncat în spaţiile interplanetare sputnikul a continuat s'alerge şi ea în jurul pământului,urmărindu-şi parcă fătul.Lumea însă,ageamie în ale tehnicei,a interpretat faptul altfel,- crezând că-i mai degrabă vorba de vreun comisar politic,trimis de ruşi să împiedice satelitului intrarea în orbita politică a "duşmanilor poporului"...

&&. Crezând că-l laudă,"Bire" afirmă că regele "astăzi munceşte onorabil în Elveţia într'o întreprindere aeronautică; e cel mai mare exemplu ce-l poate da exilaţilor: acela de a munci cinstit şi onorabil".-Munca e,desigur, onorabilă,dar,limitată la ea însăşi,rămâne o treabă privată.Un rege putea da refugiaţilor alt exemplu,mult mai mare: al reprezentării,dârze şi demne, a intereselor vitale româneşti.Pentru asta,însă,se cere altă stofă.-

SEMNALĂRI

* Francine BIBERIA, J'ai fui Bucarest, Fayard, Paris, 1957.- Iată o carte, care nu numai că nu justifică exilul, dar îi dăunează; și într'adevăr comuniștii au profitat, încercând în mai multe recenzii să identifice pe autoare -exponentă a unei mentalități, mai mult decât a unei clase sociale, destinată să piară fără regretul nimănui- cu noi toți. E vorba de cunoscutul tip din înalta burghezie, cu vagi ascendențe boierești, care nu se sfiește să-și descrie viața de lux și trândăveală, etalând conacuri, moșii, toalete, tablouri rare, bijuterii; care, după ce i-a primit pe Ruși ca liberatori, fluturând batistele și chiloții -(în anii răsboiului, când fiii de țăran cădeau în Est, umplea cafenelele Bucureștiului cu svonuri defetiste, învățate cu urechea lângă emisiunile Bebeceului)-, a "furnicat" cu cârmuitorii comuniști, cu Ana Pauker, cu Teohari Georgescu, cu Al. Bârlădeanu, ovrei cu pseudonim, pe care-i aflăm de altfel printre personajele de fundal ale romanului. E o lume suspectă, de afaceriști fără scrupule, de spioni, de cocote, de agenți - ca acel Dan Eminescu, căreia autoarea, pe care o bănuim ovreică, a avut proasta ideie să-i dea un nume, care n'ar trebui terfelit. Părinții, bărbatul, alte rude ale povestitoarei, apar într'o lumină sinistră, meschină. Se salvează doar bătrânul Ion Baciu, păzitorul vilei și moșiei Corcana, care e localizată în Banat, și gen. Mihai Popescu, urmărit de prigoana ocupantului sovietic.

Firul narațiunii îl constituie fuga autoarei din țară până la Viena, după ce încercările de adaptare și trafic, comercial și de altă natură, cu regimul, eșuiază. Scrisă prost, într'o franceză fără sclipiri, dar cu erori, cartea rezistă, în rare momente de nostalgie după castelul dela Corcana, de "anxietate" la trecerea riscantă a frontierei în Ungaria, de durere, nu prea profundă, ca să spunem drept, pentru copilul lăsat pe mâinile unei mătuși. Global, însă, autoarea ne face un deservici, dând a înțelege că victime ale regimului reperist sunt numai indivizi de teapa madamei Biberia. Ceea ce, desigur, nu corespunde nici pe departe adevărului.-

* J.N. MANZATTI, Frumoasa cu ochii verzi, editura "Carpații", Madrid, 1957.- Intr'o lume nu prea deosebită de cea din romanul de mai sus a trăit și autorul acestei cărți de evocări "bucureștene, provinciale și universale", cu un apendice cuprinzând "portrete de oți și șmeceri bolșeviști și comuniști, precum și Aventurele lu Gâgă, copil de familie proastă".

Paranteza trecerii d-lui Mânzatu -fin al lui Madgearu ca și Ausnit, și "geniu" muzical descoperit și lansat de Geza Pogany și de Pincu Blumenfeld- prin Mișcarea Legionară, definită într'un loc, cu o expresie care spune totul, "clan politic", este aproape inexplicabilă, dacă n'am ști că sunt infinite căile Providenței. Din volum, autorul ne apare ca un copil de familie.. bună, hoț și șmecher nu altminteri decât eroul său preferat, căruia-i place, industriaș și cântăreț, să trăiască bine, pe picior mare, în chefuri și șolticării.

Unele din bucăți le citisem prin diferitele reviste ale exilului, și notasem un regres simțitor față de schițele din "Iți mai aduci aminte, Doamnă?", publicate la Buenos Aires în 1952. Ceea ce displace îndeosebi e tonul catedratic, pe care autorul, ajuns bănește, îl ia de mai multe ori pentru a debita, de sus, banalități-("Nicio istorie nu poate fi mai veridică decât cea trăită", "Adevărata istorie universală - noțiune ce nu face la plural istorii universale", "Dacă la 20 de ani nu îi fi îndrăgostit, înseamnă că lași să treacă zadarnic viața pe lângă tine", etc.)-, cum e evident mai ales în insipida "Moartea durerii", în "Herr Rundfunk-Attaché", unde autorul se prezintă, retoric, ca un adevărat erou național, cu porniri dinamitarde, numai spre a nu lăsa postul de radio București în mâinile naziștilor, în timp ce, se înțelege, Crainic, Constant și Medrea tremurau ca varga; în "America privită drept în față", unde d-l Mânzatu, uimind lumea întreagă, își scoate pălăria din cap și spune solemn: "să-mi fie permis de a saluta respectuos enormele realizări și marii oameni americani", pentru ca tot dânsul, în "America privită pieziș", unde totuși există și fărâmituri de humor autentic, să ajungă la "panseuri" de o vulgaritate sfâșietoare: "Azi ne-am distrat scuipând dela etajul 105 al lui Empire States Building. Superioritatea civilizației americane! In Europa nu poți scuipa decât cel mult dela etajul 30". Mahalagisme de acest fel, care populează cartea, pot plăcea doar, ne închipuim, unor industriași îmbogățiți prea repede, având nevoie, pentru ușurarea digestiei, de un măscărici.

Nu vrem să spunem totuși, cu aceasta, că orice calitate îi lipsește noului volum al d-lui Manzatti: câteva figuri sunt creionate bine (Maché, Cincinat Pavelescu, Coana Mare dela Paris, aviatorul Aurică); și scurtele apariții ale lui Titi Barosanu, Teodoru-Chibrit, Mița Biciclista, aduc un suflu autentic dela periferia Bucureștilor. Anumite pasaje ale cărții sunt un fel de cronică măruntă, glumeață, în caricatură, a mahalalei bucureștene, pe care G.M. Zamfirescu a prezentat-o sub aspectul tragic, la un nivel adesea de artă.

"Mare Bal Mare" cu istoria localului Susana-Luzana,de pe 11 Iunie,parodia romanului poliţist amuză bine,iar nota despre bietul Mirulescu,pe sfârşite, este cu adevărat "melancolică".

Dar şi acolo unde ceva rezistă,la un nivel de bună revistă umoristică, supără scrisul neglijent,erorile gramaticale scandaloase,câteun italianism ("figură inconfundibilă"),franţuzisme("fapte ce ţin de miracol"),improprietăţi(autorul nu ştie ce înseamnă "virtual",de pildă,şi spune despre o instituţie tutoare-guvernantă că e "perceptoare"!); o limbă pestriţă,unde doar bucureştenismele se salvează: la Luzana,Iorgu îşi "fulgeră" o burtă de crap borţos în saramură! Autorul,în bine şi în rău,s'a molipsit,evident,de la Gâgă,al cărui ziar,cu ortografia-i particulară şi cu acutele reflecţii tâmpite,este într'adevăr distractiv.

Greşelile de tipar,indispensabile,agravează situaţia.Aşa că,sub mai toate punctele de vedere,nu ne putem felicita cu editura "Carpaţii" pentru volumul d-lui Manzatti.Nu de astăzi remarcăm,de altfel,că lipseşte frumoasei şi costisitoarei iniţiative dela Madrid cineva care să ştie să aleagă şi să supravegheze.Intre volumele tipărite cu prăpăd de cheltuială prea puţine erau indispensabile ori măcar necesare exilului; iar între cele anunţate vedem "Răscoala" lui Rebreanu,care se poate procura,cu un preţ destul de convenabil,la orice librărie mare din Roma,Paris,etc.Credem că exilul trebue să aibă în vedere exclusiv,în mărginirea de mijloace de care dispune - (şi ştim că şi editura "Carpaţii" o duce greu; fiindcă refugiatul român primeşte cartea ori revista,ca un drept,dar nu plăteşte mai niciodată)- tipărirea unor opere de valoare,care nu se mai tipăresc în ţară,din pricină că nu's pe placul ruso-comuniştilor din Bepare.-

Adrian Popa

<u>PIETRELE</u> de Alexandru Al.Philippide

Mi-s vremurile tot mai mult străine
Şi ochii mei se'nchid nepăsători,
Şi,iată,azi mă'ntorc din nou spre tine,
Norod bătrân al pietrelor surori..

In haine de verdeaţă'ngenunchiate
In cimitir pe margini de morminte;
Scuipate'n drum şi'n temple sărutate:
Prundiş de rând sau lespezi sfinte;
Tovarăşe cu şerpii şi cu spinii;
Statui sglobii sau gârbovite stânci;
La gâtul înecaţilor în mare
Rostogolite'n văgăuni adânci;

- De pretutindeni vă cuprind şi vă culeg,
Şi vorba voastră mută o'nţeleg,
Vă strâng pe toate'n suflet şi ascult
Tăcerile care vorbesc în voi,de mult..

In ritmul odihnit al veşniciei
Cum clipă după clipă se alungă,
Tăcerea voastră-i limpide ca moartea
Şi moartea voastră clipa cea mai lungă..

Spre fruntea voastră fruntea mea se'ndreaptă,
Şi lângă voi mă simt din nou atom;
Şi când v'ascult povestea înţeleaptă
Nu-mi mai aduc aminte că sunt om..

Odihna voastră,pietre,mă'nspăimântă..
In voi o vlagă nouă se frământă,
Şi ca un ochiu înmărmurit şi greu
Stă <u>cineva</u> la pândă'n voi mereu..

...Şi totuşi azi,când vremea mi-i străină
Şi ochii mei se'nchid nepăsători,
Tot către voi mi se întoarce drumul
Şi-mi sunteţi dragi,o' pietrelor surori..

<u>&&.</u> Scrie "<u>SOLIA</u>"din 23 Iunie că P.S.Trifa e un om sărac: "Chiar şi acum e plătit mai puţin decât majoritatea preoţilor".- Auzind aşa,refugiaţii din lagărele italiene au decis să facă o listă de subscripţie...

<u>&&.</u> Augustin Popa a spus -citim în "ROMÂNIA"- că Mihai ar fi "simbolul independenţei României şi reprezentantul legitim al naţiunii române".- Şi atunci,de ce să ne mai plângem? la aşa "simbol",aşa independenţă...